

۱ اگر متمم مجموعه $(A - B) \cup (B - A)$ برابر $A \cap B$ باشد، کدام عبارت درست است؟ (S مجموعه مرجع است)

$$A \subseteq B' \quad (۲)$$

$$A \subseteq B \quad (۱)$$

$$B = \emptyset \text{ یا } A = \emptyset \quad (۴)$$

$$A \cup B = S \quad (۳)$$

۲ در ظرفی ۴ مهره سفید و ۳ مهره سیاه است. به تصادف ۲ مهره از ظرف خارج می‌کنیم. با کدام احتمال مهره‌های خارج شده، از یک رنگ هستند؟

$$\frac{۳}{۷} \quad (۲)$$

$$\frac{۵}{۱۴} \quad (۱)$$

$$\frac{۹}{۱۴} \quad (۴)$$

$$\frac{۴}{۷} \quad (۳)$$

۳ دو تاس را باهم به هوا پرتاب می‌کنیم. اگر A پیشامد آن باشد که مجموع اعداد دو تاس برابر ۸ و B پیشامد آن باشد که حداقل یکی از تاس‌ها ۶ بیاید، $P(A \cap B)$ کدام است؟

$$\frac{۱}{۴} \quad (۲)$$

$$\frac{۱}{۱۸} \quad (۱)$$

$$\frac{۵}{۳۶} \quad (۴)$$

$$\frac{۱}{۹} \quad (۳)$$

۴ یک کتابخانه شامل ۵ کتاب ریاضی، ۳ کتاب ادبیات و ۲ کتاب داستان است. ۴ کتاب به دلخواه انتخاب می‌کنیم. با کدام احتمال این چهار کتاب، حداقل در دو موضوع مختلف هستند؟

$$\frac{۱۳}{۱۴} \quad (۲)$$

$$\frac{۱۹}{۲۱} \quad (۱)$$

$$\frac{۴۱}{۴۲} \quad (۴)$$

$$\frac{۲۵}{۲۱} \quad (۳)$$

۵ مادری دارای سه فرزند می‌باشد. احتمال اینکه تنها دارای دو فرزند پسر باشد کدام است؟

$$\frac{۱}{۴} \quad (۲)$$

$$\frac{۱}{۸} \quad (۱)$$

$$\frac{۱}{۲} \quad (۴)$$

$$\frac{۳}{۸} \quad (۳)$$

۶ در یک ظرف ۵ توپ بنفش و ۴ توپ زرد وجود دارد. ۳ توپ را به تصادف از ظرف خارج می‌کنیم. احتمال اینکه حداکثر ۲ توپ بنفش انتخاب شود کدام است؟

$$\frac{۱۶}{۲۱} \quad (۲)$$

$$\frac{۳۷}{۴۲} \quad (۱)$$

$$\frac{۱۹}{۳۰} \quad (۴)$$

$$\frac{۳۱}{۸۴} \quad (۳)$$

از ۵ دانش‌آموز دهم و ۴ دانش‌آموز یازدهم و ۳ دانش‌آموز دوازدهم، می‌خواهیم یک گروه سه نفره انتخاب کنیم به طوری که از هر پایه یک نفر انتخاب شود. تعداد عضوهای پیشامد کدام است؟

- (۱) ۶۰
(۲) ۶۶
(۳) ۴۰
(۴) ۱۲

در ظرفی ۴ مهره آبی، ۳ مهره قرمز و ۲ مهره سفید موجود است. به تصادف ۳ مهره از ظرف خارج می‌کنیم. با کدام احتمال، حداقل یک مهره آبی خارج می‌شود؟

- (۱) $\frac{31}{42}$
(۲) $\frac{37}{42}$
(۳) $\frac{67}{84}$
(۴) $\frac{73}{84}$

خانواده‌ای دارای پنج فرزند است. احتمال اینکه حداقل دو فرزند خانواده پسر باشند، کدام است؟

- (۱) $\frac{2}{5}$
(۲) $\frac{3}{5}$
(۳) $\frac{1}{2}$
(۴) $\frac{1}{3}$

فرض کنید در جعبه‌ای ده مهره مشکی و دوازده مهره قرمز وجود دارد. یک مهره به تصادف از این جعبه خارج می‌کنیم. احتمال قرمز بودن مهره چندبرابر مشکی بودن آن است؟

- (۱) $\frac{6}{5}$
(۲) $\frac{5}{6}$
(۳) $\frac{3}{4}$
(۴) $\frac{4}{3}$

یک کیک را بین افرادی به طور یکسان تقسیم کرده‌ایم. اگر یک نفر کم شود و دوباره این کیک به طور مساوی بین آن‌ها تقسیم شود به هر نفر $\frac{1}{6}$ کیک بیشتر از دفعه قبل می‌رسد. تعداد نفرات جدید کدام است؟

- (۱) ۲
(۲) ۳
(۳) ۴
(۴) ۱

اگر دو زوج مرتب $(-3, m - n)$ و $(4, 2m + \frac{n}{4})$ با هم برابر باشند، در این صورت $\frac{m}{n}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{22}{5}$
(۲) $\frac{1}{11}$
(۳) $-\frac{1}{11}$
(۴) $-\frac{22}{5}$

کدام مجموعه از زوج مرتب‌ها، نمایش یک تابع است؟

- (۱) $\{(1, 2), (3, 5), (-1, 4), (-2, 5)\}$
(۲) $\{(0, 1), (-2, 3), (1, 2), (-2, 0)\}$
(۳) $\{(\frac{1}{\sqrt{3}}, -2), (\frac{\sqrt{3}}{3}, 0)\}$
(۴) $\{(-1, 1), (-2, 2), (-1, 3)\}$

دو کارگر یکی باتجربه و دیگری کم‌تجربه، کاری را باهم شروع و در مدت ۴ روز به پایان می‌رسانند. اگر هر کدام به‌تنهایی همین کار را انجام می‌دادند، کارگر کم‌تجربه ۶ روز دیرتر کار را به پایان می‌رساند. در این صورت کارگر باتجربه به‌تنهایی کار را چند روزه تمام می‌کند؟

(۲) ۷

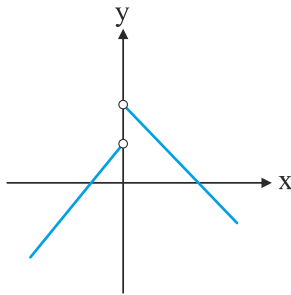
(۱) ۸

(۴) ۵

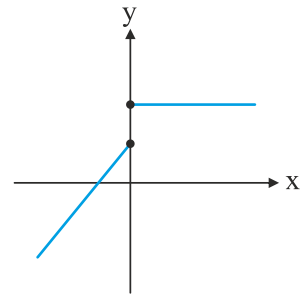
(۳) ۶

کدام یک از شکل‌های زیر نمودار یک تابع نیست؟

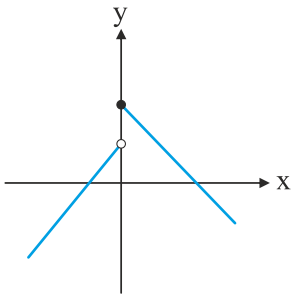
(۲)

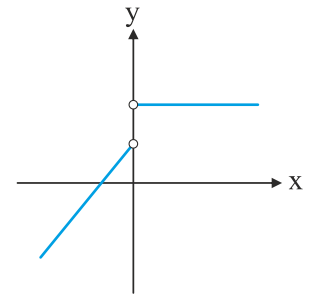
(۱)

(۴)

(۳)

مقداری پول را بین چند نفر تقسیم کردیم و به هر یک مقدار مساوی رسید. سپس یک نفر از آن‌ها از دریافت پول صرف‌نظر کرد. همان پول را دوباره بین نفرات باقی‌مانده تقسیم کردیم. این بار به هر یک به اندازه $\frac{1}{6}$ بیشتر رسید. تعداد افراد در مرحله اول کدام است؟

(۲) ۲

(۱) ۶

(۴) ۳

(۳) ۴

به ازای کدام مقدار m معادله $\frac{2m - 2x}{x + 3} = \frac{5x^2 - m}{(x^2 - 3)^2 + 19}$ دارای جواب $x = 2$ است؟

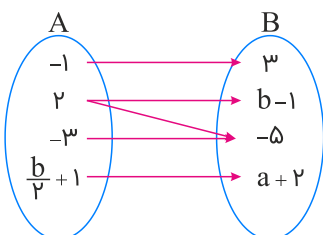
(۲) ۳

(۱) ۵

(۴) ۸

(۳) ۴

اگر نمودار پیکانی زیر نشان‌دهنده یک تابع باشد، حاصل $3a + 2b$ کدام است؟

(۱) -۴

(۲) -۵

(۳) ۴

(۴) ۱

جواب معادله گویای $\frac{1}{x-2} + 3 = \frac{x+9}{x-2}$ کدام است؟

(۲) -۷

(۱) ۷

(۴) $-\frac{1}{7}$

(۳) $\frac{1}{7}$

۲۰ اگر رابطه $\{(\omega, 2), (-2, 1), (-4, b), (\omega, \frac{a}{2} - 1), (-a + 2, 3)\}$ یک تابع باشد، b کدام است؟

(۲) ۶

(۱) -۳

(۴) ۳

(۳) -۶

۲۱ باتوجه به نمودار زیر:

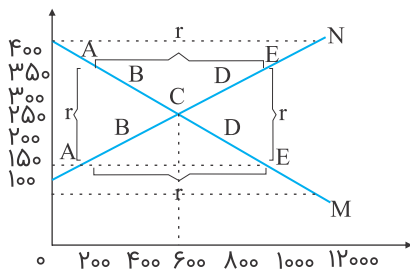
(الف) کدام شماره، بیانگر مازاد عرضه است؟

(ب) کدام دو نقطه، به ترتیب بیانگر قیمت و مقدار و مفهوم تعادلی است؟

(ج) کدام شماره، مبین مفهوم کمبود عرضه است؟

(د) کدام حروف به ترتیب، بیانگر منحنی تقاضا و عرضه است؟

(هـ) کدام دو عدد بیانگر "عرضه صفر" است؟ و کدام دو عدد مبین "تقاضای صفر" است؟

(۱) الف (۱) ب (۱) - ۶۰۰ - ۲۵۰ (ج) ۳ (د) M و N (هـ) ۱۰۰, ۱۲۰۰, ۴۰۰, ۱۲۰۰

(۲) الف (۱) ب (۱) - ۶۰۰ - ۲۵۰ (ج) ۴ (د) M و N (هـ) ۱۰۰, ۱۲۰۰, ۴۰۰, ۱۲۰۰

(۳) الف (۳) ب (۳) - ۶۰۰ - ۲۵۰ (ج) ۲ (د) N و M (هـ) ۱۰۰, ۱۲۰۰, ۴۰۰, ۱۲۰۰

(۴) الف (۳) ب (۳) - ۶۰۰ - ۲۵۰ (ج) ۱ (د) M و N (هـ) ۱۰۰, ۱۲۰۰, ۴۰۰, ۱۲۰۰

جدول زیر، نمودار: "تقاضا، عرضه، قیمت" در یک جامعه بازاری فرضی است، به ترتیب کدام ردیف‌های جدول بیانگر:

(الف) برابری میان "تقاضا و عرضه" است و نام اصطلاح اقتصادی آن کدام است؟

(ب) کمبود عرضه است؟

(ج) مازاد عرضه است؟

ردیف	قیمت را "به ریال"	مقدار تقاضا "به کیلو"	مقدار عرضه "به کیلو"
۱	۱۰۰	۱۲۰۰	۰
۲	۱۵۰	۱۰۰۰	۲۰۰
۳	۲۰۰	۸۰۰	۴۰۰
۴	۲۵۰	۶۰۰	۶۰۰
۵	۳۰۰	۴۰۰	۸۰۰
۶	۳۵۰	۲۰۰	۱۰۰۰
۷	۴۰۰	۰	۱۲۰۰

(۱) الف) ردیف: ۴ - مقدار قیمت تعادلی (ب) ردیف: ۳ (ج) ردیف: ۵

(۲) الف) ردیف: ۴ - مقدار تعادلی (ب) ردیف: ۵ (ج) ردیف: ۳

(۳) الف) ردیف: ۷ - قیمت و مقدار تعادلی (ب) ردیف: ۵ (ج) ردیف: ۳

(۴) الف) ردیف: ۷ - قیمت تعادلی (ب) ردیف: ۳ (ج) ردیف: ۵

کدام گزینه، بیانگر پاسخ درست و کامل دو سؤال زیر است؟

(الف) کدام مورد از نتایج کمال‌جو بودن انسان نیست؟

(ب) شیب منحنی عرضه نشان‌دهنده "....." است و چنانچه شیب منحنی عرضه تولیدکننده‌ای "....." باشد، اصطلاحاً می‌گوییم، کشش قیمتی عرضه "....." است.

(۱) الف) با برآورده شدن پاره‌ای از نیازهایش، احساس بی‌نیازی به او دست نمی‌دهد. (ب) درجه حساسیت میزان قیمت نسبت به مقدار تولید - بیشتر - زیاد

(۲) الف) با برآورده شدن تعدادی از نیازهایش، نیازهای تازه‌ای در او شکل می‌گیرد. (ب) میزان حساسیت میزان عرضه نسبت به قیمت - کمتر - پایین

(۳) الف) به دنبال احساس نیاز تصمیم می‌گیرد که آن نیاز را برطرف سازد و بعد از رفع نیاز، احساس رضایت می‌کند. (ب) درجه حساسیت تولیدکننده نسبت به قیمت - بیشتر - پایین

(۴) الف) اگر در رفع نیازهای طبیعی خود، مراتب نیازها را به‌خوبی طی نکند، به خلق نیازهای کاذب برای خود اقدام می‌کند. (ب) میزان حساسیت تولیدکننده نسبت به میزان تولید - کمتر - زیاد

در یک جامعه فرضی، یک دستگاه کالای سرمایه‌ای را به قیمت: ۷۲ میلیارد ریال خریداری کرده‌ایم و عمر مفید آن ۱۲ سال است. در این صورت:

(الف) هر سال چه میزان سرمایه به عنوان هزینه استهلاکی باید کنار گذاشته شود؟

(ب) چنانچه در سه سال آخر عمر مفید این کالای سرمایه‌ای، ۵٪ کاهش بها یافته باشد، مجموع هزینه استهلاکی سه سال آخر چه مقدار خواهد بود؟

(ج) قیمت جدید کالای سرمایه‌ای کدام است؟

توجه: ارقام به میلیون و میلیارد ریال است.

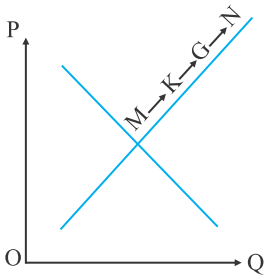
(۲) الف (۶ ب) ۱۷,۱۰۱ ج) ۶۴,۸۰۰,۰۰۰

(۱) الف (۶ ب) ۱۷,۱۰۰ ج) ۶۸,۴۰۰,۰۰۰

(۴) الف (۷ ب) ۱۷,۱۰۱ ج) ۶۸,۴۰۰,۰۰۰

(۳) الف (۷ ب) ۱۷,۱۰۰ ج) ۶۴,۸۰۰,۰۰۰

باتوجه به نمودار منحنی "....." علت حرکت از نقطه M به N، کدام است؟

(۱) عرضه - قیمت بالاتر و عرضه کمتر

(۲) تقاضا - قیمت پایین‌تر و تولید بیشتر

(۳) عرضه - قیمت بیشتر و عرضه بیشتر

(۴) تقاضا - توانایی تولید کمتر و قیمت بالاتر

کدام گزینه، بیانگر پاسخ درست و کامل دو پرسش زیر است؟

(الف) تعریف و مفهوم اصطلاحات اقتصادی مندرج در گزینه‌ها، همگی درست هستند، به جز:

(ب) برقراری تعادل در بازار یک کالا چگونه حاصل می‌شود و چه عاملی می‌تواند مانع برقراری تعادل در بازار گردد؟

(۱) الف) انسان قدرت خلق اشیاء را ندارد، اما می‌تواند آگاهانه و با برنامه‌ریزی و تلاش خود در مواد و محیط پیرامون خود ایجاد تغییر کرده و تولید کند. (ب) عدم وجود کمبود یا مازاد عرضه و تقاضا - حضور تعداد زیاد، عرضه کنندگان نسبت به تقاضا کنندگان.

(۲) الف) سرمایه مالی عبارت است از پولی که به صورت منابع مالی وارد تولید شده است. (ب) ثبات مقدار عرضه و تقاضا در یک قیمت مناسب - مواجهه تقاضا کننده و عرضه کننده

(۳) الف) به‌طور کلی عوامل تولید را در ۵ دسته اصلی: منابع طبیعی، عوامل انسانی، سرمایه، مدیریت و تکنولوژی طبقه‌بندی می‌کنند. (ب) برابری مقدار عرضه و تقاضا در یک قیمت معین - قیمت‌گذاری کالا توسط دولت

(۴) الف) گاهی سازمان تولید مشارکتی است و همه عوامل تولید، صاحب محصول هستند، در این صورت همه باهم در فرآیند تولیدی مشارکت می‌کنند. (ب) هماهنگی قیمت و مقدار در یک سطح قیمت - فاصله بین قیمت و مقدار

پاسخ درست و کامل سؤالات زیر در کدام گزینه، مطرح شده است؟

- (الف) اصل قانون اساسی با تعیین سه بخش مهم در اقتصاد، گستره فعالیت آن‌ها را مشخص می‌سازد، نظام اقتصادی، به ترتیب اولویت بر پایه سه بخش،، با برنامه‌ریزی منظم و صحیح استوار است.
- (ب) نخستین گام برای سرمایه‌گذاری در بورس کدام است؟
- (ج) کارآفرین و است. و در هرکسب و کاری، میزان کارآفرینی را نشان می‌دهد.
- (د) در بازار انحصاری، و خریدار است. شرکت توانیر به دلیل و شرکت‌های خودروساز به دلایل انحصارگر در فروش کالاهای خود به‌شمار می‌روند.

- (۱) الف) ۴۴ - دولتی - تعاونی - خصوصی (ب) گرفتن شناسه معاملاتی با مراجعه به یکی از کارگزاری‌ها دریافت آن (ج) نوآور - خطرپذیر - نوآوری ضربدر خطرپذیری (د) انحصارگر، قیمت‌گذار - قیمت‌پذیر - طبیعی و قانونی
- (۲) الف) ۴۳ - دولتی - خصوصی - تعاونی (ب) واریز مبلغ سرمایه‌گذاری به حساب کارگزار سامانه معاملاتی بورس (ج) نوآور - متخصص - تخصص ضربدر خطرپذیری (د) انحصارگر، قیمت‌گذار - انحصارپذیر - قانونی و طبیعی
- (۳) الف) ۴۶ - خصوصی - دولتی - تعاونی (ب) تقاضای برگه درخواست خرید از کارگزار بورس و تنظیم و تکمیل و تحویل آن و دریافت رسید (ج) متخصص - مدیر - مدیریت ضربدر تخصص (د) فروشنده، انحصارگر - انحصارپذیر - طبیعی و قانونی
- (۴) الف) ۴۷ - تعاونی - دولتی - خصوصی (ب) ارائه فیش واریز مبلغ سرمایه‌گذاری به حساب کارگزاری و دریافت اوراق سهام (ج) آفریدگار - سازنده - نوآوری ضربدر تخصص (د) فروشنده، انحصارگر - قیمت‌پذیر - قانونی و طبیعی

کدام گزینه، متضمن پاسخ درست و کامل سؤالات زیر است؟

- (الف) مطلب زیر در ارتباط با کدام مورد است؟
- "صاحبان زمین، بذر، تراکتور و نیروی کار، همه باهم یک واحد کشت و صنعت، را راه‌اندازی کرده و به تولید گندم می‌پردازند و عواید به‌دست‌آمده را بین هم تقسیم می‌کنند. این نوع نهاد اقتصادی، "....." نامیده می‌شود و نمونه‌ای از "....." است."
- (ب) انگیزه "....." تقاضای کالا، رفع نیاز است و تصمیم آن‌ها در مورد مصرف کالا از عواملی مانند "قیمت کالا، "درآمد"، سلیقه خودشان و "....." و "....." تأثیر می‌پذیرد.
- (ج) نظر اقتصاددانان در رابطه با توجه یا عدم توجه به مفاهیم اقتصادی همچون: "مزیت‌های مطلق و نسبی، استقلال اقتصادی، خودکفایی، عدم وابستگی و تولید و مصرف کالاهای ملی کدام است؟
- (د) در رابطه با محورهای کلی و ویژگی‌های اساسی نظام اقتصادی کشور، اصول مربوط به آن‌ها، کدام مورد است؟
- (۱) الف) سازمان تولید مشارکتی - شرکت تعاونی (ب) مصرف‌کنندگان - تبلیغات - قیمت سایر کالاها (ج) آنان موفق به ایجاد ترکیب جامعی از منافع ملی و منافع بین‌المللی شده‌اند. (د) مالی دولت، پنج اصل: اصول ۵۱ تا ۵۵
- (۲) الف) واحد کشت و صنعت کشاورزی - شرکت تعاونی (ب) تولیدکنندگان - تبلیغات - قیمت سایر کالاها (ج) آنان معتقدند این اصطلاحات در ارتباط منطقی و درست باهم نیستند. (د) منابع مالی حکومت برای ایفای وظایف خود، پنج اصل: اصول ۴۱ تا ۴۵
- (۳) الف) سازمان تولید زراعی - شرکت سهامی (ب) مصرف‌کنندگان - پیش‌بینی در مورد رونق و رکود بازار - قیمت سایر کالاها (ج) اقتصاددانان بر این باورند که استقلال اقتصادی در دنیای امروز کاملاً بی‌معناست. (د) اصول مالی دولت، پنج اصل: اصول ۴۱ تا ۴۵
- (۴) الف) سازمان تعاونی روستایی - شرکت سهامی (ب) تولیدکنندگان - تثبیت قیمت کالاها - قیمت کالاهای جایگزین (ج) غالب اقتصاددانان معتقدند بر خلاف الگوی فرضی مطرح‌شده تک‌محصولی شدن در دنیای واقعی مطلوب نیست. (د) منابع مالی حکومت برای ایفای وظایف خود، پنج اصل: اصول ۵۱ تا ۵۵

جدول زیر، نمودار: "تقاضا، عرضه، قیمت" در یک جامعه بازاری فرضی است، در این صورت کدامیک از ردیف‌های جدول، بیانگر: الف) مازاد عرضه است؟

ب) برابری میان "تقاضا و عرضه است و نام "اصطلاح اقتصادی" آن کدام است؟
ج) کمبود عرضه است؟

ردیف	قیمت "به ریال"	مقدار تقاضا "به کیلو"	مقدار عرضه "به کیلو"
۱	۱۰۰	۱۲۰۰	۰
۲	۱۵۰	۱۰۰۰	۲۰۰
۳	۲۰۰	۸۰۰	۴۰۰
۴	۲۵۰	۶۰۰	۶۰۰
۵	۳۰۰	۴۰۰	۸۰۰
۶	۳۵۰	۲۰۰	۱۰۰۰
۷	۴۰۰	۰	۱۲۰۰

۱) الف) ردیف: ۳ - ب) ردیف: ۴ - قیمت تعادلی - ج) ردیف: ۳

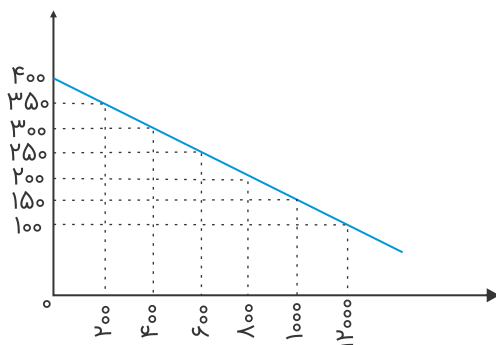
۲) الف) ردیف: ۳ - ب) ردیف: ۵ - مقدار تعادلی - ج) ردیف: ۴

۳) الف) ردیف: ۵ - ب) ردیف: ۴ - قیمت و مقدار تعادلی - ج) ردیف: ۳

۴) الف) ردیف: ۵ - ب) ردیف: ۵ - مقدار و قیمت تعادلی - ج) ردیف: ۴

کدام گروه از مشخصات در رابطه با نمودار منحنی ترسیم شده در شکل زیر در آن درست است؟

(۱) معنا و مفهوم آن این است که با افزایش قیمت، مقدار تقاضا کاهش و با کاهش آن مقدار تقاضا افزایش می‌یابد. - رابطه بین تقاضا و قیمت یک رابطه معکوس است. - این منحنی مبین چگونگی رفتار اقتصادی مصرف‌کنندگان است. - در این نمودار محور افقی بیانگر "مقدار" و محور عمودی مبین "قیمت کالا" است.

(۲) معنا و مفهوم آن این است که با افزایش قیمت، مقدار عرضه کالا افزایش و با کاهش آن کاهش می‌یابد. - موقعیت منحنی از راست به چپ نزولی است. - رابطه بین تقاضا و قیمت یک رابطه غیرمستقیم است. - این منحنی بیانگر چگونگی رفتار اقتصادی "تولیدکنندگان" است.

(۳) معنا و مفهوم آن این است که با افزایش قیمت، مقدار تقاضا کاهش و با کاهش آن مقدار تقاضا افزایش می‌یابد. - رابطه بین تقاضا و قیمت یک رابطه مستقیم است. - این منحنی بیانگر چگونگی رفتار اقتصادی تولیدکنندگان است. - نقطه تعادل همان نقطه تقاطع "قیمت و مقدار" است.

(۴) معنا و مفهوم آن این است که با افزایش قیمت، مقدار عرضه کالا افزایش و با کاهش آن کاهش می‌یابد. - رابطه بین عرضه و قیمت یک رابطه مستقیم است. - این منحنی بیانگر چگونگی رفتار تولیدکنندگان است. - موقعیت منحنی از راست به چپ صعودی است.

۳۱

لفظ مداد مداد واقعی است.

(۱) مصداق	(۲) مفهوم
(۳) معنی	(۴) نشانه

۳۲

هریک از جملات "علی کتابش را گم کرد"، "خانه‌ام را رنگ زدم"، "پدرم شیر است" و "او حاتم‌بخشی می‌کند"، به ترتیب موصوف به کدام وصف می‌باشد؟

(۱) تضمینی - التزامی - مطابقی - تضمینی	(۲) تضمینی - مطابقی - تضمینی - التزامی
(۳) مطابقی - تضمینی - التزامی - التزامی	(۴) مطابقی - تضمینی - التزامی - مطابقی

۳۳

در عبارت "سارا به علی گفت: کتابم را پاره کردی" نوع دلالت کلمه کتاب کدام است؟

(۱) التزامی	(۲) تضمینی
(۳) اشتراک لفظ	(۴) مطابقی

۳۴

دلالت کتاب بر محتوای درونش، شیر بر شجاعت، تیر بر گلوله و سپر بر دفاع چه نوع دلالتی است؟

(۱) تضمینی - التزامی - تضمینی - التزامی	(۲) تضمینی - التزامی - مطابقی - التزامی
(۳) التزامی - مطابقی - مطابقی - التزامی	(۴) مطابقی - تضمینی - تضمینی - تضمینی

علت بروز مغالطه در عبارت "خراب کاری‌های صورت گرفته توسط این دانش‌آموز علنی شد"، چیست؟

- (۱) عدم رعایت دقیق حرکات
- (۲) بی‌توجهی به علائم سجاوندی
- (۳) بی‌دقتی ویراستاران
- (۴) اشتباه در املا

کدام گزینه در مورد "مغالطات حیطة زبان" نادرست است؟

- (۱) کلماتی که ظاهر مشابه دارند، ممکن است باعث بروز مغالطه اشتراک لفظ شوند.
- (۲) برای تشخیص نوع دلالت یک لفظ باید آن را درون جمله ببینیم.
- (۳) بخشی از کار ویراستاران جلوگیری از بروز مغالطه نگارشی کلمات است.
- (۴) دوپهلو بودن عبارات به مغالطه ابهام در مرجع ضمیر مربوط می‌شود.

در توصیف مغالطه‌ها کدام گزینه بیانگر مغالطه اشتراک لفظ نیست؟

- (۱) وجود مشترک لفظی در یک شعر، عبارت یا استدلال به معنای مغالطه اشتراک است.
- (۲) احمد سیر است، سیر بد بو است؛ در نتیجه "احمد بد بو است."
- (۳) در باز است، باز پرندۀ شکاری است؛ در نتیجه "در پرندۀ شکاری است."
- (۴) اشتراک لفظ دائم رهن است.

در کدام گزینه ترتیب مطالبی که بیان شده، بر اساس "ذهنی، زبانی و خارجی" ترسیم گردیده؟

- (۱) خواب خوبی دیدم. - وقتی زنگ زدی خوابیده بودم. - "خواب" چهار حرف دارد.
- (۲) "خواب" چهار حرف دارد. - خواب خوبی دیدم - وقتی زنگ زدی خوابیده بودم.
- (۳) خواب خوبی دیدم. - "خواب" چهار حرف دارد. - وقتی زنگ زدی خوابیده بودم.
- (۴) وقتی زنگ زدی خوابیده بودم. - خواب خوبی دیدم. - "خواب" چهار حرف دارد.

گزینه صحیح درباره جهان خارج را مشخص کنید.

- (۱) تصور ما از حقیقت دور است.
- (۲) تعریف قواعد منطق دشوار است.
- (۳) تو مو می‌بینی و من پیچش مو
- (۴) زمین کروی است و مسطح نمی‌باشد.

در زبان فارسی از کدام یک از موارد زیر، لطیفه‌های بسیاری پدید می‌آید؟

- (۱) اشتراک لفظی
- (۲) توسل به معنای ظاهری
- (۳) نگارش کلمات
- (۴) ابهام در مرجع ضمیر

توانایی بستن کفش به کدام حوزه رشد مربوط می‌شود؟

- (۱) جسمانی- حرکتی
- (۲) هیجانی
- (۳) شناختی
- (۴) اجتماعی

هریک از موارد زیر به ترتیب مربوط به کدام یک از ویژگی های رشد در دوره کودکی است؟

- از زمان تولد تا نوجوانی با سرعت و تغییرات بسیاری همراه است.
- در کودکان نسبت به حیوانات به دلیل آگاهی بیشتر و برقراری تعامل با محیط بازتر و متنوع تر، رشدیافته تر است.
- کودکان تحت تأثیر ویژگی ظاهری اشیاء قرار می گیرند.
- آگاهی انسان از این ویژگی در فرآیند رشد، به تدریج حاصل می شود.

- (۱) اجتماعی، هیجانی، شناختی، جسمانی- حرکتی
- (۲) هیجانی، شناختی، جسمانی- حرکتی، هیجانی
- (۳) اجتماعی، هیجانی، شناختی، اجتماعی
- (۴) جسمانی- حرکتی، هیجانی، شناختی، اجتماعی

به ترتیب منظور از رشد در دوره کودکی کدام است؟

- (۱) زمان تشکیل نطفه تا ۱۱-۱۲ سالگی
- (۲) زمان تولد تا ۱۳-۱۴ سالگی
- (۳) زمان تولد تا ۱۱-۱۲ سالگی
- (۴) زمان تشکیل نطفه تا ۱۳-۱۴ سالگی

باتوجه به عبارت "در هفته اول بدو تولد، صفاتی که در نوزاد بروز می کند و در تشخیص شباهت ظاهری او نقش دارد." به کدام گزینه اشاره دارد؟

- (۱) عوامل زیستی، ایجادکننده صفاتی هستند که از قبل در فرد نهفته است.
- (۲) صفاتی که بروز آن ها به آمادگی خاص نهفته نیاز ندارد.
- (۳) بیانگر یک عامل بیرونی است که تحت تأثیر عوامل محیطی است.
- (۴) عوامل زیستی در بروز این صفات برای برنامه رشد ژنتیکی نوزاد نقشی ندارد.

صحیح و غلط بودن عبارت های زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- (الف) ابتدایی ترین و شاخص ترین جنبه رشد، رشد جسمانی- حرکتی است.
- (ب) رشد شناختی، تنها به رشد توانایی های مرتبط با فرآیندهای توجه، ادراک، حافظه و توانایی های زبانی کودک اطلاق می شود.
- (ج) رشد هیجانی در کودکی فرآیندی پیچیده است که تنها مستلزم آگاهی از هیجانات اطرافیان است.

- (۱) ص - غ - غ
- (۲) ص - غ - ص
- (۳) ص - ص - غ
- (۴) غ - غ - ص

شناسایی و پیش بینی تغییرات در طول زندگی چه نام دارد؟

- (۱) وراثت
- (۲) یادگیری
- (۳) رشد
- (۴) فراخای زندگی

کدام فعالیت زیر از نظر حوزه رشدی با بقیه متفاوت است؟

- (۱) از بین چند محرک احساس شده، یکی را انتخاب می کنیم.
- (۲) در اثر تفسیر گرما، پنجره را باز می کنیم.
- (۳) برای چیزی که می خواهیم پافشاری می کنیم.
- (۴) با استفاده از اطلاعات ذخیره شده در ذهن خود، استنباط می کنیم.

کدام توانایی زیر کمتر از بقیه نیاز به آمادگی خاص زیستی دارد؟

- (۱) مائده نسبت به همسالان خود خیلی زیبا شعر می‌خواند.
- (۲) زهرا در معاشرت با دیگران، همدلانه و مهربان برخورد می‌کند.
- (۳) سارا آنقدر تند می‌دود که از تمامی دوستانش جلو می‌افتد.
- (۴) میترا به تازگی داستان زیبای خود را در مورد مدرسه نوشته است.

ترس از غریبه‌ها در چه سنی اتفاق می‌افتد؟

- (۱) ۲-۳ ماهگی
- (۲) ۴ یا ۵ سالگی
- (۳) ۸ ماهگی
- (۴) ۱ سالگی

منظور از هدف "تبیین"، در علم روانشناسی چیست؟

- (۱) به بیان چرایی موضوع و مطالعه مهم‌ترین علل بروز پدیده‌ها می‌پردازد.
- (۲) زمانی تبیین درست از آب درمی‌آید که قبلاً توصیف دقیق صورت گرفته باشد.
- (۳) به چپستی موضوع می‌پردازد و معمولاً دومین هدف علمی در روانشناسی است.
- (۴) روانشناسی در مقایسه با سایر علوم تجربی در توصیف و تبیین پدیده‌ها موفق‌تر است.

کدام فیلسوف به اینکه برای رشد معنوی و رسیدن به درجات عالی ما باید روح را پرورش داد، معتقد نیست؟

- (۱) کانت
- (۲) ارسطو
- (۳) افلاطون
- (۴) ابن‌سینا

صحیح‌ترین گزینه درباره فلسفه مضاف را انتخاب کنید.

- (۱) قوائد اصل وجود را بررسی می‌کند.
- (۲) شاخه فرعی فلسفه را تشکیل می‌دهند.
- (۳) مابعدالطبیعه از آن گرفته شده است.
- (۴) پرسش‌های بی‌اهمیت را بررسی می‌کند.

اگر بخواهیم وجود عوالم دیگر را بررسی کنیم در کدام حوزه باید وارد شویم؟

- (۱) بخش اصلی فلسفه
- (۲) فلسفه و فیزیک
- (۳) فلسفه سفلی
- (۴) ماوراءالطبیعه

شاخه‌های فلسفی چگونه شکل می‌گیرد؟

- (۱) با شکل‌گیری قوانین بنیادی وجودشناسی
- (۲) تفکر در دانش‌های خاص مثل علم اخلاق
- (۳) شناخت ریشه‌های فلسفه که شامل وجودشناسی و معرفت‌شناسی است.
- (۴) تأمل فیلسوفانه در حوزه‌هایی مانند اخلاق و...

فلسفهٔ اولی قواعدی که مربوط به هستی و وجود است را بررسی می‌کند نه

- (۱) اصل - تمامی موجودات
(۲) بخشی از - تمامی موجودات
(۳) اصل - وجود خاص
(۴) ویژگی - موجودات غیرمادی

کدام پرسش در متافیزیک بررسی می‌شود؟

- (۱) آیا هر موجود، نیازمند علت است؟
(۲) آیا هر جسمی، نیرو دارد؟
(۳) آیا فقط در زمین حیات وجود دارد؟
(۴) همهٔ حکومت‌ها عدالت دارند؟

کدام مورد در ارتباط با بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه درست است؟

- (۱) هستی‌شناسی، که توانایی انسان در شناخت هستی را مورد مطالعه قرار می‌دهد. (۲) معرفت‌شناسی، که دربارهٔ قوانین و احکام کلی و عام حاکم بر هستی و وجود بحث می‌کند.
(۲) وجودشناسی، که درجهت شناخت هستی که فلاسفه بدانند بشر چگونه و با چه ابزاری می‌تواند به شناخت هستی برسد.
(۲) معرفت‌شناسی، که دربارهٔ قوانین و احکام کلی و عام حاکم بر هستی و وجود بحث کند.
(۳) هستی‌شناسی، که دربارهٔ قوانین و احکام کلی و عام حاکم بر هستی و وجود بحث می‌کند. (۲) معرفت‌شناسی، که توانایی انسان در شناخت هستی را مورد مطالعه قرار می‌دهد.
(۴) هستی‌شناسی، که توانایی انسان در شناخت هستی را مورد مطالعه قرار می‌دهد. (۲) وجودشناسی، که درجهت شناخت هستی که فلاسفه بدانند بشر چگونه و با چه ابزاری می‌تواند به شناخت هستی برسد.

وجه مشترک تمام اشیاء جهان است و عملی که آن را بررسی می‌کند، کدام است؟

- (۱) وجود - فلسفهٔ نظری
(۲) چیستی - فلسفه
(۳) وجود - فلسفهٔ اولی
(۴) هستی - فلسفهٔ وسطی

کدام گزینه درست است؟

- (۱) دانش فلسفه دارای یک بخش اصلی و تعدادی بخش‌های غیرفرعی است.
(۲) بخش‌های فرعی دانش فلسفه در حکم شاخه و اساس آن هستند.
(۳) بخش اصلی دانش فلسفه به‌منزلهٔ ریشه و ستون آن است.
(۴) بخش اصلی فلسفه درصدد بحث و بررسی اصل حقیقت وجود و مسائل پیرامون آن است.

شاخه‌های دانش فلسفه، آن دسته از دانش‌های فلسفی هستند که وجودشناسی و را به محدوده خاصی منتقل می‌سازد و آن محدوده از را بیان می‌کنند.

- (۱) قوانین بنیادی - معرفت‌شناسی - قوانین بنیادی - وجود
(۲) قوانین اصلی - هستی‌شناسی - قوانین اساسی - هستی
(۳) قوانین بنیادی - هستی‌شناسی - قوانین بنیادی - وجود
(۴) قوانین اصلی - معرفت‌شناسی - قوانین حیاتی - انسانیت

سه رویکرد اصلی و صحیح جامعه‌شناسی بر اساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی، کدام است؟

- (۱) انتقادی، سکولاریسم و تفهمی-تعریفی
- (۲) طبیعی، انسانی و معنوی-مذهبی
- (۳) تبیینی، تفسیری و انتقادی
- (۴) شهری، تفسیری و دنیوی-سکولاریسم

مطالعه موردی یکی دیگر از است، اگر محققى بخواهد تمامی ابعاد یک پدیده اجتماعی خاص مثلاً یک ده، موقعیت اجتماعی، اقتصادی، جغرافیایی، فرهنگی و به طور کلی جزئیات زندگی مردم ده را بررسی کند، از این روش استفاده می‌کند.

- (۱) روش‌های آماری
- (۲) روش‌های کمی
- (۳) روش‌های تبیینی
- (۴) روش‌های کیفی

به چه دلیل پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است؟

- (۱) آگاهانه و ارادی بودن کنش‌ها و سایر پدیده‌های اجتماعی
- (۲) تنوع پدیده‌های اجتماعی
- (۳) علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن، ابزاری برای غلبه بر محدودیت‌ها است
- (۴) گزینه الف و ب صحیح است.

بر اساس کدام دلیل، پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است؟

- (۱) علوم طبیعی وسیله غلبه انسان بر محدودیت‌های طبیعی‌اند.
- (۲) کنش انسان و سایر پدیده‌های اجتماعی آگاهانه و ارادی‌اند.
- (۳) علوم طبیعی به انسان قدرت پیشگیری از حوادث طبیعی را می‌دهد.
- (۴) انسان‌ها با دانش علمی و عمومی خود، اعمال غیرقابل پیش‌بینی انجام می‌دهند.

افراد در کدام صورت می‌توانند برای مسائل و مشکلات، راه‌حل‌های صحیح بیابند و از شناختی دقیق‌تر برخوردار شوند؟

- (۱) با استفاده از دانش عمومی
- (۲) با همکاری و زندگی با سایر انسان‌ها
- (۳) با استفاده از دانش علمی
- (۴) با استفاده از عقل و تجربه

متفکران کدامیک از رویکردهای جامعه‌شناسی، معتقد بودند که جامعه‌شناسی باید به انسان‌ها قدرت کنترل جامعه و پیشگیری دهد؟

- (۱) تفهمی
- (۲) تبیینی
- (۳) انتقادی
- (۴) تفهمی-تفسیری

بررسی و مطالعه کنش‌های اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی از وظایف کدامیک از گزینه‌های زیر است؟

- (۱) جامعه‌شناسی کلان
- (۲) جامعه‌شناسی خرد
- (۳) علوم طبیعی
- (۴) علوم پایه

جامعه‌شناسی خرد، کدامیک از موارد زیر را بررسی می‌کند؟

- (۱) ساختار اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی خرد
- (۲) انسان و جهان‌های اجتماعی و طبیعی او
- (۳) علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی تبیینی و انتقادی
- (۴) کنش اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی خرد

در تعارض میان دانش عمومی و دانش علمی، چه اقداماتی صورت می‌گیرد؟

- (۱) کسانی که دانش علمی دارند با درک عمیقی که از شناخت عمومی دارند، آسیب‌ها و اشکالاتی را که به شناخت عمومی راه پیدا کرده شناسایی و راه‌حل ارائه می‌دهند.
- (۲) همه کسانی که از دانش عمومی برخوردارند این تعارض‌ها را شناسایی می‌کنند، اما افرادی که درباره این مسائل شناخت دقیق‌تری دارند می‌توانند راه‌حل‌های صحیح ارائه کنند.
- (۳) اعضای جامعه برای حل این تعارض‌ها تلاش می‌کنند. حل تعارض‌ها گاه با دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر و گاه با طرح ایده‌های جدید انجام می‌شود.
- (۴) در چنین شرایطی ارتباط دو سویه میان دانش علمی و دانش عمومی قطع می‌شود، دانش علمی از رشد و رونق بازمی‌ماند و دغدغه و توان لازم برای حل مسائل دانش عمومی را از دست می‌دهد.

"علمی که موضوع آن با اراده و آگاهی انسان پدید می‌آید"، "قوه‌ای که درباره ارزش‌های فردی و اجتماعی داوری می‌کند" و "اندوخته اجتماعی شناخت بشری" را به ترتیب چه می‌نامند و به چه منظور از "نمادها" استفاده می‌شود؟

- (۱) علمی - عقل عملی - فهم عرفی - انتقال معانی
- (۲) نظری - عقل عرفی - فهم جمعی - انتقال هنجارها
- (۳) علمی - عقل نظری - شناخت علمی - تغییر آرمان‌ها و ارزش‌ها
- (۴) عقلی - عقل جمعی - شناخت عمومی - تأثیرگذاری بر کنش دیگران

به ترتیب علت، مفهوم و نتیجه عبارات ذیل چیست؟

- تداوم و استمرار ارزش و هنجار
- رعایت قوانین راهنمایی‌وراندگی در نیمه شب
- ضروری‌شدن کنترل اجتماعی

(۱) تحقق کنش‌های اجتماعی - کنش فردی - ایجاد فرصت و محدودیت برای زندگی انسان‌ها

(۲) انتقال ارزش و هنجار به افراد - هنجار اجتماعی - ضروری‌شدن تعلیم و تربیت

(۳) عمل افراد به ارزش و هنجار - کنش اجتماعی - انتقال ارزش و هنجار به افراد

(۴) عمل افراد به ارزش و هنجار - پدیده اجتماعی - شکل‌گیری پدیده‌های خرد و کلان

کدام گزینه، درباره عضویت در جهان اجتماعی و نظم میان اعضای آن صحیح است؟

- (۱) تکوینی است و از پیش تعیین شده است.
- (۲) طبیعی است و همیشه وجود خواهد داشت.
- (۳) با اراده اعضا به وجود نمی‌آید و تغییر نمی‌کند.
- (۴) با اراده و آگاهی انسان‌ها تعریف می‌شود.

تأثیر شناخت خداوند و فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی در ارتباط با زندگی اجتماعی انسان ها چیست؟

- (۱) به تثبیت هنجارها و نمادها کمک کرده و تأثیرات تعیین کننده‌ای در کنش‌های انسانی ایجاد می‌کند.
- (۲) آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تثبیت می‌کنند و فرصت‌های زندگی اجتماعی را محدود می‌کنند.
- (۳) آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهند و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازند.
- (۴) کنش‌های طبیعی را به وجود می‌آورند و به ارزش‌ها و آرمان‌های زندگی آدمیان جهت می‌دهند.

بدون وجود کدام مورد، هنجار و ارزش‌های اجتماعی محقق نمی‌شوند؟

- (۱) لایه‌های عمیق جهان اجتماعی
- (۲) کنش اجتماعی
- (۳) مسئولیت اجتماعی
- (۴) آگاهی نسبت به معنای کنش

هریک از موارد زیر، با کدام موضوع مرتبط است؟

- حاصل کنش اجتماعی انسان‌ها
- پدیده‌های درون جهان اجتماعی
- عامل دگرگون ساختن کنش‌های اجتماعی آدمیان

- (۱) احترام به قانون - پدیده‌های تکوینی - شناخت جهان ماوراءطبیعی
- (۲) خانواده - گستره جهان اجتماعی - شناخت جهان ماوراءطبیعی
- (۳) خانه‌های مقاوم در برابر زلزله - گستره جهان اجتماعی - شناخت خداوند و فرشتگان
- (۴) آلودگی طبیعت و محیط‌زیست - پدیده‌های تکوینی - شناخت جهان ماوراءطبیعی

به ترتیب موارد زیر با چه موضوعی ارتباط دارند؟

- توجه به گفتار طرف مقابل هنگام گفتگو
- پرداختن به حالات روانی آدمیان در زندگی روزمره دنیوی
- حفظ فاصله و وابستگی کشورهای غربی و غیرغربی

- (۱) پدیده اجتماعی - بحران هویت - تک‌محصولی شدن
- (۲) هنجار اجتماعی - سکولاریسم پنهان - عملکرد لیبرالیسم
- (۳) جامعه‌پذیری - فرهنگ اساطیری - وابستگی به کشورهای استعمارزده
- (۴) کنش اجتماعی - ویژگی ادبیات مدرن - رشد و تحول کشورهای استعمارزده

کدام گزینه از عبارت "بنی آدم اعضای یکدیگرند" مفهوم می‌شود؟

- (۱) تفاوت جهان طبیعت و موجودات زنده
- (۲) مقایسه جهان اجتماعی با موجودات زنده
- (۳) شباهت جهان طبیعت و موجودات زنده
- (۴) مقایسه جهان اجتماعی با پدیده‌های اجتماعی

به ترتیب خانواده و احترام به قانون و هستند و چرا پدیده‌های اجتماعی معنادار هستند؟

(۱) حاصل کنش اجتماعی، کنش اجتماعی - زیرا پدیده‌های اجتماعی انسان‌ها در ارتباط با یکدیگر به وجود می‌آورند و افراد انسانی با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند.

(۲) حاصل کنش اجتماعی، حاصل کنش اجتماعی - زیرا افراد یک جامعه نسبت به آن‌ها گرایش و تمایل دارند.

(۳) کنش اجتماعی، حاصل کنش اجتماعی - زیرا بدون وجود کنش اجتماعی و هنجارها، سایر پدیده‌ها شکل نمی‌گیرند.

(۴) کنش اجتماعی، کنش اجتماعی - زیرا پدیده‌های اجتماعی از پدیده‌های مطلوب و خواستنی هستند که مورد توجه و پذیرش قرار می‌گیرند.

کدام عبارت در ارتباط با جهان اجتماعی درست است و موارد کدام گزینه، به ترتیب بیانگر شباهت و تفاوت موجودات زنده با جهان اجتماعی است؟

(۱) جهان اجتماعی با انتقال فرهنگ خود به نسل‌های بعد تداوم می‌یابد. - وجود اعضای مختلف و نظم میان اعضا، نحوه تداوم و بازتولید

(۲) هرگاه یک نسل نتواند فرهنگ خود را به نسل بعد منتقل سازد جهان اجتماعی آن دگرگون می‌شود. - نظم و چینش مناسب برای تأمین هدف مشترک، وابستگی اعضا به یکدیگر

(۳) عضویت در جهان اجتماعی، با قرارداد انسان‌ها تعریف می‌شود. - وجود اعضای مختلف و نظم میان اعضا، نحوه تداوم و بازتولید

(۴) اعضای جهان اجتماعی، بر خلاف یک موجود زنده، از نوعی نظم برخوردار است. - شکل‌گیری با آگاهی و اراده مشترک و عمومی، نقش آگاهی انسان در تعریف و شکل‌گیری جهان اجتماعی

کدام عامل سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود؟

(۱) تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و نیز تنوع اراده و اختیار آن‌ها

(۲) شکل‌گیری نهادهای مختلف اجتماعی و ارزش‌های کلان مختلف

(۳) تفاوت نسل‌های یک جهان اجتماعی با یکدیگر و هویت آن‌ها

(۴) تزلزل هویت اجتماعی یک جهان اجتماعی و تبدیل شدن آن

متن کدام گزینه از نظر تاریخ ادبیات قرن چهارم و اوایل قرن پنجم درست نیست؟

(۱) داستان‌سرایی و قصه‌پردازی و آوردن حکایت‌ها و مثل‌ها در شعر از این دوره آغاز گشت.

(۲) بیشتر دانشمندان ایرانی به‌ضرورت، آثار خود را به زبان فارسی می‌نوشتند تا در سراسر دنیای اسلام خوانندگان بیشتری پیدا کنند.

(۳) در این قرن بسیاری از اصطلاحات علمی، ادبی، دینی و سیاسی جدید از راه ترجمه متون عربی وارد فارسی دری شد.

(۴) امرای سامانی بر تألیف کتب به زبان فارسی دری تأکید می‌کردند و قصد داشتند ترکیب تازه‌ای از اندیشه‌های ایرانی در چارچوب فرهنگ اسلامی ترویج کنند.

در کدام بیت آرایه‌های "واج‌آرایی، سجع، تناقض و تشبیه" به کار رفته است؟

- (۱) آبادم و خرابم دریایم و سرابم هم آتش و هم آبم هم شب هم آفتابم
- (۲) گفتم ز خاک بیشترند اهل عشق من از خاک بیشتر نه که از خاک کمتریم
- (۳) مرا با خاک می‌سجی نمی‌دانی که من بادم نمی‌دانی که در گوش کر افلاک فریادم
- (۴) دریای شورانگیز چشمانت چه زیباست آنجا که باید دل به دریا زد همین‌جاست

ویژگی‌های زبانی "کاربرد واژگان کهن، کاربرد واژگان غیرفارسی و ترکیب‌سازی" در متن کدام گزینه آمده است؟

- (۱) تنی چند از روندگان متفق سیاحت بودند و شریک رنج و راحت. خواستم تا مراقت کنم موافقت نکردند. گفتم این از کرم اخلاق بزرگان بدیع است روی از مصاحبت مسکینان تافتن و فایده و برکت دریغ داشتن که من در نفس خویش این قدرت و سرعت می‌شناسم که در خدمت مردان، یار شاطر باشم نه بار خاطر.
- (۲) درویشی را دیدم سر بر آستان کعبه همی مالید و می‌گفت یا غفور یا رحیم تو دانی که از ظلوم و جهول چه آید... عابدان جزای طاعت خواهند و بازرگانان بهای بضاعت. من بنده امید آورده‌ام نه طاعت و به دریوزه آمده‌ام نه به تجارت.
- (۳) شیر را دو شکال زیرک طبع نیکو محضر پسندیده منظر ندیم و انیس بود. یکی دادمه نام و دیگر داستان. هر دو به مزید قربت از دیگر خواص خدم مرتبه تقدم یافته و مشیر و محرم اسرار مملکت گشته. خرسی دستور مملکت او بود. همیشه اندیشه آن کردی که این دو یار مختصر شکل که رجوع معظمت امور با ایشانست، روزی به تعرض منصب من متصدی شوند و کار وزارت بر من بشولیده کنند.
- (۴) شبی در بیابان مکه از بی‌خوابی پای رفتنم نماند سر بنهادم و شتریان را گفتم دست از من بدار... گفت ای برادر حرم در پیش است و حرامی در پس اگر رفتی بردی و گر خفتی مردی.

توضیح زیر در مورد کدام اثر است؟

"این کتاب در اواخر نیمه اول قرن چهارم به دست عده‌ای از دانشوران خراسان نوشته شده که موضوع آن تاریخ گذشته ایران است."

- (۱) تاریخ الرسل و الملوك
- (۲) یادگار زریران
- (۳) تاریخ بلعمی
- (۴) شاهنامه ابومنصوری

کدام گزینه در مورد "فارسی دری" درست است؟

- (۱) منطقه رواج فارسی دری، نخست در غرب و شمال غربی ایران بود.
- (۲) "دری" زبان درباری سامانیان، زبان محاوره و مکاتبه مقامات دولتی است.
- (۳) پس از برافتادن ساسانیان، سامانیان نخستین دولت اسلامی ایران بودند. ادبیات فارسی دری هم به مفهوم واقعی خود، تقریباً هم‌زمان با این دولت پدید آمد.
- (۴) یکی از نتایج نفوذ اسلام در ایران، رواج تدریجی خط عربی بود. زبان فارسی با کنار گذاشتن برخی از صدهای زبان عربی، الفبای آن را پذیرفت.

کدام یک از گزینه‌های زیر شعر قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم هجری است؟

- (۱) به بال‌وپر مرو از ره که تیر پرتابی هوا گرفت زمانی ولی به خاک نشست
- (۲) چرخ بزرگوار یکی لشکری بکرد لشکرش ابر تیره و باد صبا نقیب (رهبر و پیشرو)
- (۳) گر جان بدهد سنگ سیه لعل نگردد با طینت اصلی چه کند بدگهر افتاد
- (۴) به ادب نافه‌گشایی کن از آن زلف سیاه جای دل‌های عزیز است به هم برمنزش

کدام گزینه از نظر تاریخ ادبیات نادرست است؟

- (۱) کتاب "اوستا" که موبدان برای اجرای مراسم دینی، از حفظ می‌خواندند، در زمان سامانیان به کتابت درآمد.
- (۲) زبان‌های ایرانی از نظر تاریخی به سه دسته فارسی باستان، فارسی میانه و فارسی نو تقسیم می‌شوند.
- (۳) زبان‌های ایرانی که در ایران و مناطق هم‌جوار آن از قدیمی‌ترین روزگار متداول بود، ویژگی‌های مشترکی دارند.
- (۴) در ایران پیش از اسلام آثار فرهنگی- ادبی به نگارش در نمی‌آمد، بلکه قرن‌ها سینه‌به‌سینه حفظ می‌شده است.

تعداد مصوّت‌های بیت زیر در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

"کمال حُسن وجودت به وصف راست نیاید مگر هم آینه گوید چنانکه هست حکایت"

- (۱) سی و یک (۲) بیست و نه
- (۳) سی و دو (۴) بیست و هشت

همه گزینه‌ها به‌جز گزینه درست هستند.

- (۱) زبان فارسی باستان در دوره هخامنشیان (۵۵۹ تا ۳۳۴ ق.م.) رایج بود.
- (۲) زبان‌های ایرانی میانه، به دو گروه زبان‌های "پارتی" و "پهلوی" تقسیم می‌شوند.
- (۳) زبان پارتی، در دوره اشکانیان رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان، تألیف می‌شده است. این زبان در شمال و شمال شرقی ایران متداول بوده است.
- (۴) زبان پهلوی، زبان رسمی دوران ساسانی بود. از آنجاکه این زبان، اساساً به ناحیه پارس تعلق داشته است و در مرحله‌ای میان فارسی باستان و فارسی نو (دری) قرار دارد، آن را "فارسی میانه" نامیده‌اند.

کدام گزینه جاهای خالی عبارت‌های زیر را به‌درستی کامل می‌کند؟

- (الف) آثاری که به زبان تألیف شده، بیشتر آثار دینی زردشتی است.
- (ب) آثار ادبی منثور و منظوم این زبان، از میان رفته است، ولی ترجمه عربی و فارسی بعضی از آن‌ها مانند و در دست است که آن‌ها هم دچار تغییرات فراوان شده‌اند.
- (ج) اشعار کمی به زبان پهلوی در دست است. بعضی از قطعات، بازمانده اشعار تعلیمی و اخلاقی‌اند. این قطعات شعری در میان اندرزنامه‌های منثور جای دارند؛ مانند منظومه که هر دو اصل پارتی دارند.

- (۱) پارتی - یادگاران زیربان و کلیله‌ودمنه - درخت آسوریک
- (۲) پهلوی - درخت آسوریک و یادگاران زیربان - کلیله‌ودمنه
- (۳) پهلوی - کلیله‌ودمنه و هزار و یک شب - درخت آسوریک
- (۴) پارتی - کلیله‌ودمنه و هزار و یک شب - یادگاران زیربان

- (۱) صوراسرافیل - نسیم شمال
(۲) بهار - نوبهار
(۳) دانشکده - نوبهار
(۴) بهار - دانشکده

- (۱) من همگی چو شیشه‌ام شیشه‌گری است پیشه‌ام آه که شیشه دلم از حجره چه می‌شود؟
من / ه - م / گی / چ / شی / ام / شی / گ / ری / ست / پی / شی / ام / آ / ه / ک / شی / شی / د / ل / مَز / ح /
ج / ری / چ / می / شی / ود
(۲) چراغ است این دل بیدار به زیر دامنش می‌دار ازین باد و هوا بگذر هوایش شور و شر دارد
چ / را / غس / تین / د / ل / بی / دا / ر / ب / زی / ر / دا / م / نش / می / دا / ر / زین / با / دُ / ه / وا / بگ / ذر / ه / وا /
یش / شو / زُ / شر / دا / رد
(۳) بهار آمد بهار آمد بهار مشکبار آمد نگار آمد نگار آمد نگار بردبار آمد
ب / ها / را / مد / ب / ها / را / مد / ب / ها / ر / مش / ک / با / را / مد / ن / گا / را / مد / ن / گا / ر /
بر / د / با / را / مد

- (۴) غلغل مستان چو به گردون رسید کرکس زژین فلک پر گرفت
غل / غُ / ل / مس / تا (ن) / چ / ب / گر / دو (ن) / ر / سید / گر / ک / س / زر / ری / ن / ف / لک / پر / گ / رفت

- الف- مقیم کوی تو چون در حریم کعبه نشست
ب- دلم به سینه سوزان مشوش افتادست
ج- جفا و جور تو عمری بدین امید کشیدم
د- شتر کشیدی اگر بار دل ز حجره تن
ه- به چشم چون تو عزیز شدیم خوار ولی
و- گرت چو نوح نبی صبر هست در غم طوفان
- به آه حسرت و اشک ندامتی برخاست
دل از کجا؟ که درین خانه آتش افتادست
که بینم از تو وفایی گذشت عمر و ندیدم
شدی نزار شتر زیر بار حجره من
ز عزت دگران بهترست خواری ما
بلا بگردد و کام هزارساله برآید

- (۱) الف - د
(۲) ج - و
(۳) ب - ه
(۴) ج - د

"گوشه گرفتن ز خلق فایده‌ای نیست گوشه چشمت بلای گوشه‌نشین است"

- (۱) - / - UU - / U - U - / - UU -
(۲) - U - / - UU - / - U - / - UU -
(۳) - U - / - UU - / - UU -
(۴) - - UU / - U - U / - - UU / - U - U

کدام دو عبارت زیر در مورد نثر فارسی قرن‌های ۱۲ و ۱۳ درست است؟

(الف) ازجمله دلایل دگرگونی نثر فارسی در سال‌های انقلاب مشروطه گسترش روزنامه‌ها، روی آوردن به ترجمه و ادبیات داستانی و تغییر مخاطب نوشته‌ها بود.

(ب) موضوع انحصاری روزنامه‌ها در سال‌های اول مشروطه بیان مطالب سیاسی و اجتماعی بود.

(ج) ازجمله موضوع‌ها و حوزه‌های ادبی نثر دوره مشروطه، می‌توان داستان‌نویسی، نمایش‌نامه‌نویسی، ترجمه و روزنامه‌نگاری را نام برد.

(د) پس از انقلاب مشروطه نویسندگان ایرانی نوشتن رمان به مفهوم امروزی را ازطریق ترجمه رمان‌های تاریخی غربی آغاز کردند.

(۱) ب - ج (۲) الف - ب

(۳) ج - د (۴) الف - ج

فتحعلی خان صبای کاشانی در همهٔ قالب‌ها به‌جز مهارت داشت.

(۱) مثنوی (۲) غزل

(۳) قطعه (۴) قصیده

باتوجه‌به عروض و قافیه کدام گزینه، در مورد رباعی زیر "غلط" ذکر شده است؟

"بازار قبول گل چو شد خوش خوش تیز / گفتم که به باغ درشو ای دلبر خیز
گل گفت که آب قدمش خیره مریز / ما دست گلاب‌گر گرفتیم و گریز"

(۱) ابیات را می‌توان به دو صورت دسته‌بندی هجایی کرد.

(۲) در بیت اول از اختیار شاعری ابدال استفاده شده است.

(۳) در بیت دوم شاعر دو بار مصوت کوتاه را بلند تلفظ کرده است.

(۴) قافیهٔ رباعی بر اساس قاعدهٔ "۲" آمده است و حرف روی "ز" است.

وزن ابیات کدام گزینه "همسان دولختی" است؟

(الف) شراب تلخ می‌خواهم که مردافکن بود زورش / که تا یکدم بیاسایم ز دنیا و شر و شورش

(ب) گفتم خوشا هوایی کز باد صبح خیزد / گفتا خنک‌نسیمی کز کوی دلبر آید

(ج) بر طرف گلشنم گذر افتاد وقت صبح / آن‌دم که کار مرغ سحر آه و ناله بود

(د) تا دل من برده‌ای قصد جفا کرده‌ای / نی بر من بوده‌ای نی غم من خورده‌ای

(۱) ب - ج (۲) الف - ج

(۳) ب - د (۴) الف - د

وزن کدام مصراع متفاوت است؟

(۱) کرانی ندارد بیابان ما (۲) مرا گر ز وصل تو رنگی برآید

(۳) چو دُریاش گردد به معنی زبانم (۴) ز باغت به‌جز بوی رنگی نبینم

- (۱) تن پیش سپاه دین سپر کرده
(۲) هر شب و روزی که بی تو می‌رود از عمر
(۳) از ازل تا ابد سفید و سیاه
(۴) ای کرده خجل بتان چین را

- (۱) تحول شعر و ادب فارسی در دوران زندیه به نهضت بازگشت ادبی معروف است.
(۲) در پی سقوط صفویه حوزه‌های علمیه اصفهان از رونق و به نجف و قم منتقل گردیدند.
(۳) شعرای بزرگ نهضت بازگشت ادبی به سبک خراسانی و هندی شعر می‌سرودند.
(۴) آرامش و ثبات نسبی در دوران کریمخان منجر به رونق مراکز علمی و آموزشی گردید.

- (۱) ارتقای سطح دانش عمومی
(۲) در جریان قرار گرفتن اوضاع جهان
(۳) از طریق آگاهی بخشی عمومی
(۴) همه موارد

- (۱) محمدحسن خان اعتمادالسلطنه
(۲) میرزا محمدجعفر خورمچی
(۳) میرزا آقاخان کرمانی
(۴) میرزا مهدی‌خان استرآبادی

- (۱) قاجار، شناخت ویژگی‌های فرهنگی، تاریخی و سیاسی یک منطقه یا یک قوم خاص
(۲) صفوی، این منبع امکان گذر از تاریخ‌نگاری سنتی به جدید را میسر کرد
(۳) قاجار، حاوی اطلاعات ارزشمندی درباره موضوعات اقتصادی مانند مالیات، گمرک، راه‌ها مسائل اجتماعی از قبیل آداب و رسوم و... هستند

- (۱) محمدحسن خان اعتمادالسلطنه
(۲) میرزا محمدجعفر خورمچی
(۳) میرزا آقاخان کرمانی
(۴) میرزا مهدی‌خان استرآبادی

- (۱) صفویه
(۲) غزنویان
(۳) سلجوقیان
(۴) ایلخانان

- (۱) شعبه فرعی دارالفنون را در تبریز، با کمک میرزا حسن رشديه تأسيس کرد.
- (۲) نخستين مدارس به دستور وی به سبک جديد در ايران تأسيس گرديد.
- (۳) با تشكيل دارالترجمه به رياست وی، فن ترجمه گسترش يافت.
- (۴) اولين پايه های آموزش ابتدایی را به سبک امروزی بنا نهاد.

نادر، پس از کدام واقعه زیر، برای حل مشکلات سیاسی و رفع اختلافات مذهبی با عثمانی، تلاش بسیار کرد؟

- (۱) شکست افغان ها
- (۲) پیروزی بر عثمانی ها
- (۳) خلع طهماسب دوم
- (۴) به سلطنت رسیدن

نظریه زیر، مربوط به کدام یک از متفکران و روشنفکران فرانسه در قرن هجدهم است؟
"او بر اهمیت انتخابات تأکید می کرد و تشکیل حکومت را حاصل قراردادی اجتماعی می دانست."

- (۱) ولتر
- (۲) مونتسکیو
- (۳) روسو
- (۴) کانت

کدام دسته از موارد از دلایل کاهش اعتبار و قوت سازمان اداری و دیوانی در عصر زندیه و افشاریه است؟

- (۱) حاکمیت عناصر ایلی، غلبه تفکر نظامی گری، بی ثباتی سیاسی
- (۲) حاکمیت عناصر ایلی، تقویت قوای سیاسی ایلات، کوتاه بودن دوران استقرار
- (۳) غلبه تفکر نظامی گریف حملات متعدد نیروهای بیگانه به ایران، نبود اقتدار مرکزی
- (۴) بی ثباتی سیاسی، نبود اقتدار حکومت مرکزی در سایر بخش های ایران، حاکمیت عناصر ایلی

در دوران فرمانروایی کدام سلسله در ایران، اروپاییان و جهانگردان به ایران پا گذاشتند؟

- (۱) قاجاریه
- (۲) افشاریه
- (۳) زندیه
- (۴) صفویه

مهم ترین تحولی که آیین زردشت در نظام اجتماعی جامعه آریایی در ایران به وجود آورد، کدام است؟

- (۱) طبقه کشاورز در کنار طبقه جنگ آور و روحانی اهمیت یافت.
- (۲) به مردم توصیه می کرد که زندگی آن ها اسیر نیروهای خارق العاده طبیعت نیستند.
- (۳) خرافه پرستی و قربانی کردن حیوانات را که به گله داری آسیب می رساند از میان رفت.
- (۴) نگرش جامعه را نسبت به هستی تحول بخشید و برگزاری آداب دینی گسترش یافت.

۱) تشویق باستان‌شناسان اروپایی از سوی حکومت قاجار

۲) خوانده‌شدن خط میخی

۳) ایجاد موزه‌های آثار تاریخی در جهان

۴) گسترش فعالیت‌های استعماری اروپاییان در جهان

کدام گزینه نادرست است؟

۱۱۴

۱) در سپاه مادی‌ها سه دسته کمان‌دار، نیزه‌دار و سواران وجود داشت.

۲) در سپاه ساسانیان، سواره‌نظام مهم‌تر بوده است.

۳) سورنا در سپاه ساسانی می‌جنگید و سلاح سنگین داشتند.

۴) از اقدامات داریوش، تأسیس نیروی دریایی بوده است.

کدام مورد، درباره ضرب سکه در دوره‌های گذشته ایران درست است؟

۱۱۵

۱) ضرب سکه طلا مخصوص پادشاهان بود.

۲) ضرب آن از نظر جنس تابع قانون خاصی نبود.

۳) حاکم ایالت با اجازه شاه می‌توانست سکه طلا ضرب کند.

۴) حکام ایالات برای رونق اقتصاد محلی سکه طلا و نقره ضرب می‌کردند.

نظام سیاسی-اداری که داریوش یکم ایجاد کرد، چه نتیجه‌ای داشت؟

۱۱۶

۱) ایجاد وحدت بیشتر قلمرو هخامنشیان

۲) تقویت وضعیت اقتصادی حکومت

۳) افزایش قلمرو و وسعت نظامی هخامنشیان

۴) رایج‌شدن زبان و خط‌های گوناگون در دولت

عامل اساسی در بسط و گسترش تجارت داخلی و خارجی در زمان هخامنشیان چه بود؟

۱۱۷

۱) فراوانی سکه‌ها و گسترش راه‌های حمل‌ونقل دریایی

۲) امنیت نسبی راه‌ها و گسترش ارتباطات تجاری ایران با سایر کشورها

۳) نظام پولی داریوش هخامنشی که معیاری برای ارزش‌گذاری کالاها و خدمات گردید.

۴) رونق یافتن سکه‌های لیری و بابل و شهرها فینقی‌نشین در ایران و مناطق همجوار

کدام گزینه، نتیجه گسترش شهرها در دوره ساسانیان و مهاجرت روستاییان به شهرها است؟

۱۱۸

۱) افزایش تعداد خانواده‌های گسترده در شهرهای بزرگ

۲) تخصصی‌شدن کارها و از رونق افتادن کشاورزی

۳) افزایش نابرابری‌های اقتصادی میان مشاغل مختلف

۴) ایجاد خانواده‌های کوچک‌تر با اموال مستقل

- (۱) دوران تاریخی ایران با تاریخ ایلام، که اطلاعات مکتوبی از آن وجود دارد، آغاز شد.
- (۲) سرزمین ایلامیان شامل جلگه خوزستان و مناطق کوهستانی زاگرس جنوبی و میانی بود.
- (۳) فرمانروایان سومری و اکدی به خاطر نیازمندی به منابع فلات ایران، لشکرکشی می‌کردند.
- (۴) تاخت و تازهای آشوریان به فلات ایران، سبب اتحاد حاکمان کوچک ایلام و تشکیل پادشاهی ایلام شد.

۱۲۰

- کدام موارد، درباره وضعیت سپاه و جنگ‌افزارهای اشکانیان صحیح است؟
- (الف) در سپاه اشکانی، به نیروی پیاده‌نظام همچون سواره‌نظام اهمیت داده می‌شد.
 - (ب) اساس تشکیلات نظامی اشکانیان، سواره‌نظامی بودند که در هنگام سواری تیراندازی می‌کردند.
 - (ج) اشکانیان معمولاً در آغاز حملات خود، از صدای طبل استفاده می‌کردند.
 - (د) با به قدرت رسیدن خاندان اشکانی، سپاه دائمی و مجهزی در ایران به وجود آمد.
 - (هـ) یکی از اقدامات ارشک پادشاه اشکانی، تأسیس نیروی دریایی قدرتمند بود.

- (۱) ب - ج
- (۲) الف - د - ه - ب
- (۳) د - ه
- (۴) ج - ه - ب - الف

۱۲۱

دلیل عدم موفقیت اصلاحات ارضی در ایران برای کاهش مهاجرت از روستا به شهر کدام گزینه بوده است؟

- (۱) تبدیل تهران به مادر شهر ملی
- (۲) اختصاص گیری بودجه نفتی برای شکل‌گیری زیرساخت‌ها در شهرها
- (۳) تقسیم نادرست زمین، حمایت نکردن دولت از کشاورزان، توجه به صنایع مونتاژ و واردات از کشورهای خارجی
- (۴) انباشت سرمایه، تولید کالاهای کارخانه‌ای و تمرکز اقتصادی در شهرها

۱۲۲

معنای صحیح شهرگرایی در کدام گزینه مطرح شده است؟

- (۱) به تحولات صنعتی و نفوذ شهرها در سبک زندگی روستایی "شهرگرایی" می‌گویند.
- (۲) تغییرات فرهنگی در سبک زندگی روستایی و میل به شهری شدن را "شهرگرایی" می‌گویند.
- (۳) روند اجتماعی شکل‌گیری روستاها به شهر را "شهرگرایی" می‌گویند.
- (۴) روندی اقتصادی- اجتماعی است که طی آن شیوه‌های زندگی، رفتار و عملکردها، ارزش‌ها و مظاهر شهری در روستا رواج می‌یابد.

۱۲۳

سرآغاز مطالعه و شناخت یک سکونتگاه روستایی، کدام است؟

- (۱) پوشش گیاهی آن
- (۲) مقر و موقعیت آن
- (۳) بررسی جمعیت انسانی
- (۴) جغرافیای سیاسی هر ناحیه

کدام گزینه در ارتباط با مفهوم جهان شهر صحیح است؟

- (۱) این کشورها دارای حوزه نفوذ سیاسی بالایی هستند.
- (۲) به سبب نقش آن‌ها در اقتصاد و تجارت جهانی حوزه نفوذ بالایی دارند.
- (۳) ترکیب چند کلان‌شهر در مسیر ارتباطی را جهان شهر می‌گویند.
- (۴) مگالاپلیس ترکیب چند جهان شهر است که اهمیت سیاسی بالایی دارند.

گزینه صحیح را انتخاب کنید.

در کدام‌یک از کشورهای زیر، بیش از یک میلیارد نفر روستانشین هستند؟

- (۱) چین و هند
- (۲) سومالی و اندونزی
- (۳) چین و پاکستان
- (۴) هند و اندونزی

منظور از موقعیت یک شهر یا روستا، کدام است؟

- (۱) وضعیت سکونتگاه نسبت به پدیده‌های پیرامون خود
- (۲) چگونگی موقعیت طبیعی و سیاسی آن سکونتگاه
- (۳) موقعیت ناهمواری‌های اطراف سکونتگاه موردنظر
- (۴) نزدیک بودن یا نزدیک نبودن سکونتگاه به سایر شهرها

در انتخاب مکانی برای استقرار و سکونت جمعیت، کدام عامل بیشترین نقش را دارد.

- (۱) عوامل سیاسی و تصمیمات حکومتی
- (۲) دسترسی به راه‌های تجاری
- (۳) عوامل طبیعی
- (۴) عوامل دفاعی و نظامی

در کشور ایران مهم‌ترین عامل شکل‌گیری هسته اولیه شهرها و روستاها موارد زیر است.

- (۱) دسترسی به آب - تصمیمات حکومتی
- (۲) قلعه‌های دفاعی - خاک حاصلخیز
- (۳) دسترسی به آب - قلعه‌های دفاعی
- (۴) بازارهای محلی - جلگه‌ها

به شهرهای با بیش از ۱۰ میلیون نفر چه می‌گویند؟

- (۱) Megacity
- (۲) شهرهای میلیونی
- (۳) دامنه نفوذ
- (۴) ناحیه نفوذ گسترده

۱۳۰ "دسترسی یک شهر به دریا یا شبکه ارتباطی خط آهن در یک منطقه" با کدام مورد انطباق بیشتری دارد؟

- (۱) موقعیت یک شهر یا روستا در حیات یا زوال آن نقش دارد.
- (۲) تشکیل هسته اولیه شهرها بر اثر شناخت موقعیت
- (۳) سرآغاز مطالعه و شناخت سکونتگاه‌های روستایی و شهری
- (۴) مقر هر روستا یا شهر هسته اولیه آن را شامل می‌شود.

۱۳۱ به ترتیب کدام شهرهای ایران نقش صنعتی، زیارتی، سیاسی-اداری دارند؟

- (۱) اصفهان - مشهد - تهران
- (۲) تهران - قم - تبریز
- (۳) اراک - شیراز - اصفهان
- (۴) انزلی - ری - بوشهر

۱۳۲ یکی از مهم‌ترین مهاجرت‌های کشور ما در دهه‌های اخیر، کدام است؟

- (۱) مهاجرت روستاییان به شهرها
- (۲) مهاجرت شهری‌ها به روستاها
- (۳) مهاجرت‌های سیاسی گروهی
- (۴) مهاجرت‌های خارجی

۱۳۳ کدام یک از نسبت‌های زیر در طول زمان، در کشورها دچار تغییراتی می‌شود؟

- (۱) نسبت جنسی
- (۲) نسبت عقلی
- (۳) نسبت سنی
- (۴) نسبت مالی

۱۳۴ کدام گزینه جزء عوامل انسانی اثرگذار بر پراکندگی جمعیت نیست؟

- (۱) حمل‌ونقل و ارتباط
- (۲) سرمایه‌گذاری دولت‌ها
- (۳) سرمایه و فناوری
- (۴) افزایش و کاهش جمعیت

۱۳۵ در دوره صفویه، افشاریه، زندیه و قاجاریه، به ترتیب عناصر اصلی تقسیمات کشوری کدام بود؟

- (۱) ولایت، بلوک، قصبه، ایالت
- (۲) قصبه، بلوک، ایالت، ولایت
- (۳) بلوک، ولایت، قصبه، ایالت
- (۴) ایالت، ولایت، بلوک، قصبه

۱۳۶ کدام گزینه جزء تعاریف شهر بر اساس گزارش سال ۹۵ مرکز آمار ایران نیست؟

- (۱) دارای مصوبه هیئت‌دولت
- (۲) دارای شهرداری
- (۳) وابسته به طبیعت
- (۴) دارای سیمای متفاوت

(۱) مجموعه فعالیت‌هایی که به تغییر شکل فیزیکی یا شیمیایی مواد مختلف اولیه و تبدیل آن‌ها به محصولات جدید منجر می‌شود.

(۲) محرک اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشورها است.

(۳) یکی از صنایع مهم ایران، تولید فولاد است.

(۴) بخش صنعت پوشش‌دهنده بخش زیادی از صادرات غیرنفتی است.

(۱) ۷ (۲) ۸

(۳) ۹ (۴) ۱۰

(۱) حمل‌ونقل و ارتباطات (۲) آب‌وهوا

(۳) سرمایه‌گذاری دولت‌ها (۴) پیشینه و سابقه تاریخی

(۱) زراعت (۲) باغداری

(۳) صادرات و واردات (۴) دامداری

استاد علیرضا افشار

“همایش ها”

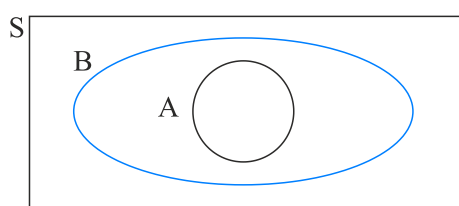
@hamayesh_dr_afshar

درستی شرط $((A - B) \cup (B - A))' = A \cap B$ را در هر یک از گزینه‌ها بررسی می‌کنیم.
گزینه ۱) اگر $A \subseteq B$ باشد، برابری ذکر شده برقرار نیست.

$$((A - B) \cup (B - A))' = (\emptyset \cup (B - A))' = (B - A)'$$

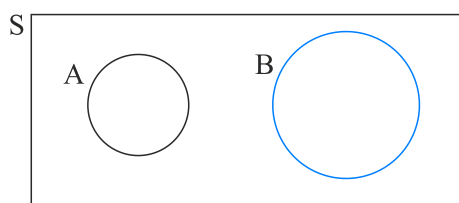
$$A \cap B = A$$

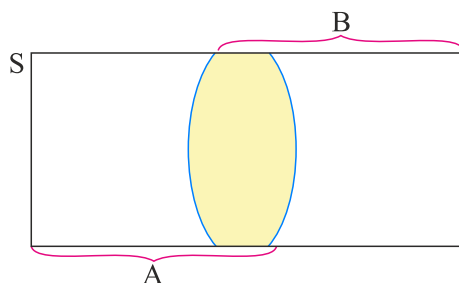
گزینه ۲) اگر $A \subseteq B'$ باشد، برابری ذکر شده برقرار نیست.

$$((A - B) \cup (B - A))' = (A \cup B)' = A' \cap B'$$

$$A \cap B = \{ \}$$

گزینه ۳) اگر $A \cup B = S$ باشد، برابری ذکر شده همواره برقرار است.
باتوجه به نمودار زیر متمم مجموعه $(A - B) \cup (B - A)$ قسمت هاشورزده خواهد شد که با $A \cap B$ برابر است.

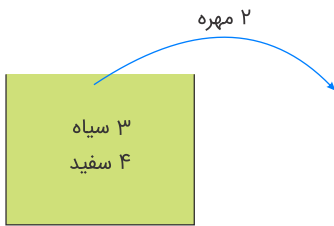

گزینه ۴) اگر $A = \emptyset$ ، برابری ذکر شده برقرار نیست.

$$((A - B) \cup (B - A))' = (\emptyset \cup B)' = B'$$

$$A \cap B = \emptyset \cap B = \emptyset$$

به طریق مشابه اگر $B = \emptyset$ ، برابری ذکر شده برقرار نیست.

$$n(S) = \binom{7}{2} = \frac{7!}{2!5!} = \frac{7 \times 6}{2} = 21$$

فرض کنید A پیشامد هم‌رنگ بودن مهره‌های خارج‌شده باشد.

$$n(A) = \underbrace{\binom{4}{2}}_{\text{هر دو سفید}} + \underbrace{\binom{3}{2}}_{\text{هر دو سیاه}} = \frac{4!}{2!2!} + \frac{3!}{2!1!} = 6 + 3 = 9$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{9}{21} = \frac{3}{7}$$

پیشامدهای A و B را به ترتیب می‌نویسیم:

$$A = \{(2, 6), (3, 5), (4, 4), (5, 3), (6, 2)\}$$

$$B = \{(6, 1), (6, 2), \dots, (6, 6), (1, 6), (2, 6), \dots, (5, 6)\}$$

$$A \cap B = \{(2, 6), (6, 2)\} \Rightarrow P(A \cap B) = \frac{2}{36} = \frac{1}{18}$$

- پیشامد متمم: هر چهار کتاب دارای موضوع یکسان باشند یعنی هر چهار کتاب ریاضی باشند.

$$P(A') = \frac{n(A')}{n(S)} = \frac{\binom{5}{4}}{\binom{10}{4}} = \frac{5}{210} = \frac{1}{42}$$

$$P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{1}{42} = \frac{41}{42}$$

باید احتمال آن را حساب کنیم که فقط دو فرزند پسر داشته باشد.

$$n(S) = 2 \times 2 \times 2 = 8$$

پیشامد آنکه تنها ۲ فرزند پسر داشته باشد به صورت زیر است:

$$\{(پ, پ, د), (پ, د, پ), (د, پ, پ)\} \Rightarrow n(A) = 3$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{3}{8}$$

$$n(S) = \binom{9}{3} = \frac{9!}{6! \times 3!} = 84$$

$$n(A) = \binom{5}{2} \binom{4}{1} + \binom{5}{1} \binom{4}{2} + \binom{5}{0} \binom{4}{3} = 10 + 30 + 4 = 44$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{44}{84} = \frac{11}{21}$$

$$\binom{5}{1} \times \binom{4}{1} \times \binom{3}{1} = 5 \times 4 \times 3 = 60$$

گام اول

الف) به واژه حداقل در صورت تست توجه کنید. این واژه نقش تعیین کننده‌ای در حل تست دارد. وقتی قرار است حداقل یک مهره از ۳ مهره انتخاب شده، آبی باشد یعنی تعداد مهره‌های آبی می‌تواند یکی، دو تا یا سه تا باشد.

ب) اگر پیشامد A را انتخاب حداقل یک مهره آبی تعریف کنیم آن‌گاه پیشامد A' انتخاب نشدن مهره آبی یا انتخاب هر سه مهره از میان مهره‌های قرمز و سفید را بیان می‌کند. این تست را می‌توان با احتمال پیشامد متمم نیز حل کرد.

$$P(A) = 1 - P(A')$$

گام دوم

روش اول:

فضای نمونه ای شامل انتخاب ۳ مهره از میان ۹ مهره موجود است. بنابراین

$$P(\text{سه مهره آبی}) + P(\text{دو مهره آبی}) + P(\text{یک مهره آبی}) = P(\text{حداقل یک مهره آبی})$$

$$= \frac{\binom{4}{1} \binom{5}{2}}{\binom{9}{3}} + \frac{\binom{4}{2} \binom{5}{1}}{\binom{9}{3}} + \frac{\binom{4}{3}}{\binom{9}{3}} = \frac{40 + 30 + 4}{84} = \frac{74}{84} = \frac{37}{42}$$

روش دوم:

با استفاده از احتمال پیشامد متمم داریم:

$$P(A') = P(\text{مهره آبی نداشته باشیم}) = \frac{\binom{5}{3}}{\binom{9}{3}} = \frac{10}{84}$$

$$P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{10}{84} = \frac{74}{84} = \frac{37}{42}$$

تعداد کل حالت‌ها برای ترکیب جنسیت فرزندان این خانواده، برابر است با:

$$n(S) = 2^5 = 32$$

تعداد حالت‌های مطلوب عبارت است از:

الف) هیچ کدام از فرزندان خانواده پسر نباشند که فقط دارای یک حالت است. (یعنی همه فرزندان دختر باشند)

$$C(5, 5) = 1$$

ب) فقط یک فرزند پسر باشد:

$$C(5, 1) = 5$$

پ) دو فرزند پسر باشند:

$$C(5, 2) = 10$$

$$n(A) = 1 + 5 + 10 = 16$$

احتمال پیشامد موردنظر عبارت است از:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{16}{32} = \frac{1}{2}$$

$$P(\text{قرمز بودن}) = \frac{12}{22} = \frac{6}{11}, \quad P(\text{مشکی بودن}) = \frac{10}{22} = \frac{5}{11}$$

$$\Rightarrow \frac{P(\text{قرمز بودن})}{P(\text{مشکی بودن})} = \frac{\frac{6}{11}}{\frac{5}{11}} = \frac{6}{5}$$

تعداد اولیه افراد را x در نظر می‌گیریم. بنابراین در حالت دوم $x - ۱$ نفر خواهیم داشت. در حالت اول به هر شخص $\frac{۱}{x}$ یک و در حالت دوم $\frac{۱}{x-۱}$ یک می‌رسد. چون در حالت دوم $\frac{۱}{۶}$ یک بیشتر از دفعه قبل به هر شخص رسیده، بنابراین داریم:

$$\frac{1}{x-1} - \frac{1}{x} = \frac{1}{6}$$

مخرج مشترک گیری:

$$\frac{x - (x-1)}{x(x-1)} = \frac{1}{6} \Rightarrow \frac{x - x + 1}{x(x-1)} = \frac{1}{6}$$

$$\Rightarrow x(x-1) = 6 \Rightarrow x^2 - x - 6 = 0 \Rightarrow (x-3)(x+2) = 0 \Rightarrow x = 3 \checkmark, x = -2 \times$$

تعداد نفرات نمی‌تواند منفی باشد.

تعداد نفرات جدید: $3 - 1 = 2$

برای اینکه دو زوج مرتب با هم برابر باشند باید مؤلفه‌های اول با هم و مؤلفه‌های دوم نیز با هم برابر باشند:

$$(-3, m-n) = (2m + \frac{n}{2}, 4) \Rightarrow \begin{cases} 2m + \frac{n}{2} = -3 \\ m - n = 4 \end{cases} \xrightarrow{\times(-2)} \begin{cases} 2m + \frac{n}{2} = -3 \\ -2m + 2n = -8 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n = -\frac{22}{5} \\ m = -\frac{2}{5} \end{cases} \Rightarrow \frac{m}{n} = \frac{1}{11}$$

در نمایش یک رابطه به صورت زوج مرتبی، شرطی که آن رابطه یک تابع باشد آن است که هیچ دو زوج مرتب متمایزی با مؤلفه‌های اول برابر در آن وجود نداشته باشد. اگر برابر بودند باید مؤلفه‌های دومشان نیز با هم برابر باشند. بررسی گزینه‌ها:

گزینه "۱": چون مؤلفه‌های اول آن یکسان نیست، پس تابع است.

گزینه "۲": تابع نیست. چون مؤلفه‌های اول یکسان دارد. $(-2, 3), (-2, 0)$

گزینه "۳": تابع نیست. چون مؤلفه‌های اول یکسان است. $\frac{1}{\sqrt{3}} = \frac{\sqrt{3}}{3}$

گزینه "۴": تابع نیست. چون مؤلفه‌های اول یکسان دارد. $(-1, 1), (-1, 3)$

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{x+6} = \frac{1}{4} \Rightarrow \frac{x+6+x}{x(x+6)} = \frac{1}{4}$$

$$\Rightarrow 4(2x+6) = x^2 + 6x \Rightarrow x^2 - 2x - 24 = 0$$

$$\Rightarrow (x-6)(x+4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=6 & \text{قق} \\ x=-4 & \text{غقق} \end{cases}$$

اگر خط $x = 0$ را رسم کنیم نمودار در دو نقطه قطع می شود پس تابع نیست.

اگر تعداد افراد در ابتدا x نفر بوده باشد، سهم هر نفر، $\frac{1}{x}$ مبلغ مورد نظر بوده است. با انصراف یک نفر، تعداد افراد $(x-1)$ و سهم هر نفر $\frac{1}{x-1}$ مبلغ خواهد بود.

$$\frac{1}{x-1} = \frac{1}{x} + \frac{1}{6} \Rightarrow \frac{1}{x-1} - \frac{1}{x} = \frac{1}{6}$$

$$\Rightarrow \frac{x - (x-1)}{(x-1)x} = \frac{1}{6} \Rightarrow \frac{1}{x^2 - x} = \frac{1}{6}$$

$$\Rightarrow x^2 - x = 6 \Rightarrow x^2 - x - 6 = 0$$

$$\Rightarrow (x-3)(x+2) = 0 \Rightarrow x=3, x=-2$$

باتوجه به آنکه تعداد افراد نمی تواند منفی باشد، $x = -2$ قابل قبول نیست.
روش سریع:

$$\frac{1}{x(x-1)} = \frac{1}{6} \Rightarrow x(x-1) = 6$$

$$\Rightarrow x(x-1) = 3 \times 2 \Rightarrow x=3$$

چون $x=2$ جواب معادله است. پس آن را در معادله جایگذاری می کنیم:

$$\frac{2m-4}{5} = \frac{20-m}{20} \Rightarrow 2m-4 = \frac{20-m}{4}$$

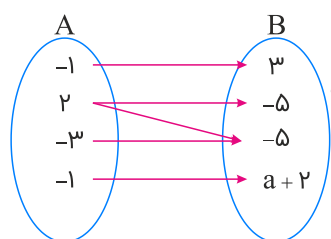
$$\Rightarrow 8m-16 = 20-m \Rightarrow 9m = 36 \Rightarrow m = 4$$

اگر رابطه از مجموعه A به مجموعه B را با نمودار پیکانی نمایش دهیم، در صورتی این رابطه تابع است که از هر عضو A دقیقاً یک پیکان خارج شود. بنابراین باید $b - 1$ و -5 برابر باشند:

$$b - 1 = -5 \Rightarrow b = -4$$

حال در نمودار پیکانی جایگذاری می‌کنیم:

برای اینکه این رابطه تابع باشد باید ۳ و $a + 2$ با هم برابر باشند.

$$a + 2 = 3 \Rightarrow a = 1 \Rightarrow 3a + 2b = 3 + 2(-4) = -5$$

$$\frac{1}{x-2} - \frac{x+9}{x-2} + 3 = 0 \Rightarrow \frac{1-x-9+3x-6}{x-2} = 0$$

$$\Rightarrow \frac{2x-14}{x-2} = 0 \Rightarrow 2x-14=0 \Rightarrow x=7$$

اگر رابطه‌ای به صورت مجموعه‌ای از زوج مرتب‌ها باشد به شرطی تابع است که مؤلفه‌های اول آن‌ها تکراری نباشد. اگر مؤلفه‌های اول برابر بودند باید مؤلفه‌های دوم نیز با هم برابر باشند:

$$\begin{cases} (5, 2) \\ (5, \frac{a}{2} - 1) \end{cases} \Rightarrow \frac{a}{2} - 1 = 2 \Rightarrow a = 6$$

بنابراین رابطه به شکل زیر تبدیل می‌شود:

$$\{(5, 2), (-2, 1), (-4, b), (5, 2), (-4, 3)\} \Rightarrow \begin{cases} (-4, b) \\ (-4, 3) \end{cases} \Rightarrow b = 3$$

- (الف) بالاتر از نقطه تعادلی نشان‌دهنده مزاد عرضه است، شماره (۱)
 (ب) نقطه C: قیمت ۲۵۰، مقدار عرضه و تقاضا ۶۰۰ نشان‌دهنده نقطه تعادل است.
 (ج) پایین‌تر از نقطه تعادلی نشان‌دهنده کمبود عرضه است: شماره (۳)
 (د) منحنی صعودی ← عرضه با حرف N
 منحنی نزولی ← تقاضا با حرف M
 (ه) در قیمت ۱۰۰، عرضه صفر خواهد بود و در قیمت ۴۰۰ تقاضا صفر خواهد بود.

الف) در سطح قیمت ۲۵۰ ریال که به ازای آن مقدار عرضه و تقاضا باهم برابرند، بازار به تعادل می‌رسد و در آن کمبود یا مازاد مشاهده نمی‌شود، بنابراین در ردیف ۴ برابری میان عرضه و تقاضا را داریم که به آن "قیمت و مقدار تعادلی" می‌گویند.

ب) در سطح قیمت‌های پایین‌تر از ۲۵۰ ریال (ردیف‌های ۱، ۲ و ۳) در بازار با "کمبود عرضه" روبه‌رو می‌شویم.

ج) در سطح قیمت‌های بالاتر از ۲۵۰ ریال (ردیف‌های ۵، ۶ و ۷) در بازار با "مازاد عرضه" روبه‌رو می‌شویم.

الف) انسان موجودی کمال‌جو است، به همین دلیل با برآورده‌شدن پاره‌ای از نیازهایش احساس بی‌نیازی به او دست نمی‌دهد، بلکه نیازهای تازه‌ای در او شکل می‌گیرد.

همچنین اگر انسان در رفع نیازهای طبیعی خود، مراتب نیازها را به‌خوبی طی نکند و در یک مرتبه متوقف بماند به خلق نیازهای کاذب برای خود اقدام می‌کند.

ب) شیب منحنی عرضه نشان‌دهندهٔ درجهٔ حساسیت تولیدکننده نسبت به قیمت است. چنانچه شیب منحنی عرضه تولیدکنندگان بیشتر باشد، اصطلاحاً می‌گوییم کشش قیمتی عرضه پایین است.

میلیارد ریال ۶ = $\frac{72}{13}$ = هزینهٔ استهلاک سالانه

میلیارد ریال ۳٫۶ = $72 \times \frac{5}{100}$ = میزان کاهش بها

میلیون ریال ۶۸٫۴۰۰۰۰ → $68,4 \rightarrow 68,4 - 3,6 = 64,8$ = بهای جدید کالا

میلیارد ریال ۵٫۷ = $\frac{68,4}{12}$ = هزینهٔ استهلاک سالانهٔ جدید

میلیون ریال ۱۷٫۱ → $17,1 = 5,7 \times 3$ = مجموع استهلاک سه سال آخر با احتساب قیمت جدید

نقاط بر روی خط صعودی قرار دارند، بنابراین این خط بیانگر منحنی عرضه است.

علت حرکت از نقطهٔ M به نقطه N قیمت بالاتر و عرضه بیشتر است.

الف) به‌طورکلی عوامل تولید به ۳ دستهٔ اصلی تقسیم می‌شوند. شامل: ۱) منابع طبیعی (زمین) ۲) سرمایه ۳) عوامل انسانی

ب) با برابری مقدار عرضه و تقاضا در یک قسمت معین تعادل در بازار حاصل می‌شود و عواملی مانند قیمت‌گذاری کالا توسط دولت باعث مانع در ایجاد برقراری تعادل در بازار می‌شود.

(الف) اصل چهل و چهارم قانون اساسی با تعیین سه بخش مهم در اقتصاد، گستره فعالیت آن‌ها را مشخص می‌سازد "نظام اقتصاد جمهوری اسلامی ایران بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی و خصوصی با برنامه‌ریزی منظم و صحیح استوار است".

(ب) اولین کار که برای سرمایه‌گذاری در بورس باید انجام داد. گرفتن شناسه معاملاتی با مراجعه به یکی از کارگزاری‌ها است.

(ج) کارآفرین، نوآور خطرپذیر است.

(د) در بازار انحصاری، انحصارگر قسمت‌گذار است و خریداران قیمت‌پذیر در کشور ما شرکت توانیر (به دلیل طبیعی) و شرکت‌های خودرویی (به دلایل قانونی) انحصارگر در فروش کالاها خود به شمار می‌روند.

(الف) گاهی سازمان تولید مشارکتی است و همه عوامل تولید صاحب محصول هستند. در این صورت همه باهم در فرآیند تولید مشارکت می‌کنند و محصول یا ارزش محصول به‌طور مساوی و یا با نسبتی تقسیم می‌شود که به توافق رسیده‌اند، برای مثال صاحبان زمین، بذر و تراکتور و نیروی کار همه باهم، یک واحد تعاونی کشت و صنعت راه اندازی می‌کنند و به تولید گندم می‌پردازند و عواید را نیز بین خود تقسیم می‌کنند: مثل سازمان‌ها و شرکت‌های تعاونی و سهامی.

(ب) انگیزه "مصرف‌کنندگان" تقاضای کالا، رفع نیاز است و تصمیم آن‌ها در مورد مصرف کالا از عواملی مانند "قیمت کالا"، "درآمد"، "سلیقه خودشان"، "تبلیغات" و "قیمت سایر کالاها" تأثیر می‌پذیرد.

(ج) نظر اقتصاددانان در رابطه با توجه یا عدم توجه به مفاهیم اقتصادی و نسبی، استقلال اقتصادی، خودکفایی، عدم وابستگی و تولید و مصرف کالاهای ملی: ایجاد ترکیبی جامع بین منافع ملی و بین‌المللی.

(د) پنج اصل ۵۱ تا ۵۵، مباحث مالی دولت شامل دریافت‌ها و درآمدهای دولت، بحث بودجه و نهادهای تصویب کننده و ناظر بر حسن اجرای آن تأکید دارد.

در سطح قیمت ۲۵۰ ریال که به ازای آن مقدار عرضه و تقاضا باهم برابرند، بازار به تعادل می‌رسد و در آن کمبود یا مازاد مشاهده نمی‌شود؛ بنابراین در ردیف ۴ برابری میان عرضه و تقاضا را داریم که به آن "قیمت و مقدار تعادلی" می‌گویند.

در سطح قیمت‌های پایین‌تر از ۲۵۰ ریال (ردیف‌های ۱، ۲ و ۳) در بازار با "کمبود عرضه" روبه‌رو می‌شویم.

در سطح قیمت‌های بالاتر از ۲۵۰ ریال (ردیف‌های ۵، ۶ و ۷) در بازار با "مازاد عرضه" روبه‌رو می‌شویم.

با افزایش قیمت یک کالا (با فرض ثابت بودن سایر عوامل)، مصرف‌کنندگان میزان مصرف یا خرید خود را غالباً کاهش می‌دهند و بالعکس با کاهش قیمت کالا، مقدار خرید آن افزایش می‌یابد.

قیمت یک کالا و مقدار خرید آن به‌وسیله مصرف‌کنندگان باهم رابطه معکوس دارد. منحنی تقاضا نزولی است.

نزولی بودن منحنی تقاضا به این معنا است که با افزایش قیمت کالا، مقدار تقاضای آن کاهش می‌یابد و در مقابل با کاهش قیمت، مقدار تقاضا افزایش می‌یابد.

منحنی تقاضا نشان‌دهنده چگونگی رفتار اقتصادی مصرف‌کنندگان است.

الفاظ نشانه یک شیء واقعی هستند و بر آن دلالت می‌کنند نه مصداق و معنا.

یک لفظ در جمله می‌تواند سه نوع دلالت داشته باشد، یعنی وقتی کلمه‌ای به کار می‌بریم ممکن است از آن لفظ سه منظور داشته باشیم:

- ۱- دلالت مطابقی: منظور ما از آن لفظ کاملاً مطابق با معنای حقیقی آن است. مانند: تهران شهری بزرگ است (تمام شهر تهران منظور ما است).
- ۲- دلالت تضمنی: منظور ما از آن لفظ تنها بخشی از معنای حقیقی آن می‌باشد. مانند: علی خانه‌اش را رنگ‌آمیزی کرد. (دیوار منزل منظور ما است).
- ۳- دلالت التزامی: منظور ما از آن لفظ نه معنای حقیقی آن است و نه بخشی از آن، بلکه بر چیزی دلالت داریم که لازمه آن لفظ است یعنی ارتباطی منطقی بین لفظ و منظور ما وجود دارد. مانند: سقراط جام را سر کشید. (محتویات جام، منظور ما است).

در دلالت تضمنی، دلالت لفظ بر معنا متضمن بخشی از معنای اصلی لفظ است، زیرا ورق‌ها هستند که پاره می‌شوند نه کل کتاب.

کتاب بر محتوای کتاب: تضمنی (بخشی از معنا)

سپر بر دفاع: کنایی – التزامی

تیر بر گلوله: مطابقی (معنای اصلی)

شیر بر شجاعت: التزامی (کنایه)

خرابکاری‌های صورت‌گرفته، توسط هوشنگ کشف شد.

خرابکاری‌های صورت‌گرفته توسط هوشنگ، کشف شد.

به این ترتیب عدم دقت در جای‌گذاری ویرگول باعث بروز خطای ذهنی شده و پاسخ صحیح گزینه ۲ است.

کلماتی که ظاهر مشابه دارند باعث ایجاد غلط املائی و مغالطه نگارشی کلمات می‌شوند و کلماتی که ممکن است موجب بروز مغالطه اشتراک لفظ شوند کلماتی هستند که ظاهر مشترک و یکسان دارند؛ نه مشابه.

وجود مشترک لفظی در یک شعر، عبارت یا استدلال لزوماً به معنای مغالطه اشتراک لفظ نیست، بلکه تنها احتمال مغالطه را ایجاد می‌کند.

رد گزینه‌های ۲ و ۳: اگر دو معنای موجود رد یک مشترک لفظی را باهم اشتباه بگیریم و جای یکدیگر به کار ببریم، مغالطه اشتراک لفظ رخ می‌دهد.

سیر بودن احمد – گرسنه نبودن

باز بودن در – گشوده بودن

بد بو بودن سیر – خوراکی

باز – نوعی پرنده شکاری

اگر تلفن دوستان را اشتباه حفظ کنید، این خطای ذهنی باعث خطای خارجی خواهد شد. اگر روزی دفترچهٔ تلفن دو فامیل همنام خود را با یکدیگر اشتباه کنید، این خطای ناشی از دو نام مشابه باعث خطای خارجی خواهد شد بین سه حیطهٔ ذهن، زبان و خارج ارتباط وجود دارد و خطا در یکی از آن‌ها می‌تواند باعث خطا در سایر موارد می‌شود.

خواب خوبی دیدم = ذهنی

"خواب" چهار حرف دارد = زبانی یا لفظی

وقتی زنگ زدی خوابیده بودم = خارجی

جهان خارج همان واقعیت بیرون از ذهن است، یعنی جایی که اشیاء واقعاً وجود دارند.
گزینه ۱: دربارهٔ حقیقت صحبت نمی‌کند، بلکه دربارهٔ حقیقی نبودن افکار یک نفر صحبت می‌کند.
گزینه ۲: دربارهٔ معنای یک مفهوم صحبت می‌کند.
گزینه ۳: دربارهٔ اندیشه‌ها و افکار حرف می‌زند.
گزینه ۴: دربارهٔ یک شیء خارجی در واقعیت صحبت می‌کند.

بسیاری از لطیفه‌ها بر اساس اشتراک لفظی پدید می‌آیند.

بستن کفش ← رشد جسمانی- حرکتی

- ابتدایی ترین و شاخص ترین جنبهٔ رشد، رشد جسمانی- حرکتی است. از زمان تولد تا نوجوانی، رشد جسمانی- حرکتی با سرعت و تغییرات بسیاری همراه است.
- رشد هیجانی در کودکان نسبت به حیوانات، به دلیل آگاهی بیشتر و برقراری تعامل با محیط بازتر، رشد یافته تر است.
- در رشد شناختی، کودکان تحت تأثیر ویژگی ظاهری اشیاء قرار می‌گیرند.
- انسان موجودی اجتماعی است و از بودن با دیگران لذت می‌برد. آگاهی انسان از این ویژگی مهم در فرآیند رشد، به تدریج حاصل می‌شود و او را اجتماعی تر می‌کند. (رشد اجتماعی)

منظور از رشد در دورهٔ کودکی، از زمان تولد تا ۱۱-۱۲ سالگی است.

شبهات ظاهری نوزادان در بدو تولد تنها به عوامل زیستی مربوط می‌شوند که از قبل در فرد نهفته است و به آمادگی خاص نهفته نیاز دارد و این عوامل در بروز این صفات برای برنامهٔ رشد ژنتیکی نوزادان نقش مهمی دارد، اما در گزینه‌های ۲ و ۴ بر خلاف عوامل زیستی عبارت آورده شده است و در گزینهٔ ۳ عبارت بیانگر عوامل محیطی است نه عوامل زیستی.

گزینه ۱

۴۵

مورد "ب": رشد شناختی، به رشد توانایی‌های مرتبط با فرآیندهایی همچون توجه، ادراک، حافظه، استدلال، قضاوت، حل مسئله، تصمیم‌گیری و توانایی‌های زبانی کودک اطلاق می‌شود.

مورد "ج": رشد هیجانی در کودکی، فرآیندی پیچیده است که نه تنها مستلزم آگاهی از هیجانات خود کودک، بلکه مستلزم آگاهی از هیجانات اطرافیان اوست.

گزینه ۴

۴۶

شناسایی و پیش‌بینی تغییرات در طول زندگی، فراخانی زندگی نام دارد.

گزینه ۳

۴۷

هر سه گزینه‌های: ۱ (توجه)، ۲ (تفسیر اطلاعات یعنی ادراک) و ۴ (حافظه، قضاوت و استدلال) مربوط به حوزه رشد شناختی هستند؛ اما گزینه ۳ که نشان‌دهندهٔ اصرار بر خواسته‌ها است به حوزه رشد هیجانی مربوط می‌شود.

گزینه ۲

۴۸

خواندن، دویدن و نوشتن نیاز به آمادگی خاص نهفته در شخص دارند، اما معاشرت همدلانه بیشتر اجتماعی است و خاصیتی اکتسابی و محیطی دارد.

گزینه ۳

۴۹

ترس از غریبه‌ها در ۸-۷ ماهگی است.

گزینه ۱

۵۰

واژه "تبیین" به بیان چرایی آن پدیده اشاره دارد، تبیین به معنای چگونگی، توضیح دادن، بیان علی (علت و معلول) پدیده‌ها است.

گزینه ۱

۵۱

دیدگاه مابعدالطبیعه کانت، با فیلسوفان نامبرده شده در تضاد است، پس کانت پرورش روح را در نظر نمی‌گیرد.

گزینه ۲

۵۲

فلسفهٔ مضاف همان شاخه‌های فرعی فلسفه می‌باشند. (رد گزینه ۳)

واژه فلسفه به هرکدام اضافه شود، فلسفه مضاف شکل می‌گیرد.

نکته: هیچ پرسشی بی‌اهمیت نیست. (رد گزینه ۴)

گزینه ۱

۵۳

تمامی مباحث مربوط به وجود در بخش اصلی (فلسفهٔ اولی) بررسی می‌شود.

با تأمل فیلسوفانه در حوزه‌هایی مانند: اخلاق، دین، طبیعت و...

فلسفهٔ اولی قواعد مربوط به اصل هستی را بررسی می‌کند. (رد گزینه‌های ۲ و ۴)
نه یک موجود خاص یا ویژگی خاص، بلکه تمام موجودات هستی را مورد بحث و بررسی قرار می‌دهد. (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

علت داشتن، برای هر موجودی یعنی ویژگی مشترک تمام موجودات.
در صورتی که سه گزینهٔ دیگر به ویژگی مشترک موجودات اشاره‌ای نشده است.
گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ به ترتیب به علم فیزیک، نجوم و جامعه‌شناسی بررسی می‌شود.

بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه به دو بخش تقسیم می‌شود:
(۱) هستی‌شناسی، که دربارهٔ قوانین و احکام کلی و عام حاکم بر هستی و وجود بحث می‌کند.
(۲) معرفت‌شناسی، که توانایی انسان در شناخت هستی را مورد مطالعه قرار می‌دهد.

وجه اشتراک همهٔ اشیاء وجود یا هستی است و علمی که آن را بررسی می‌کند، فلسفهٔ اولی نام دارد.
رد گزینه:

(۱) فلسفهٔ نظری اعم از فلسفهٔ اولی (متافیزیک، فلسفهٔ وسطی (ریاضیات) و فلسفهٔ سفلی (طبیعیات) است.
(۲) فلسفه، هم از فلسفهٔ نظری (اولی ارسطو - سفلی) علمی (تدبیر منزل - سیاست مدن - اخلاق) و شعری (هنر) می‌باشد.
(۴) فلسفهٔ وسطی همان ریاضیات است.

۱- دانش فلسفه دارای یک بخش اصلی و تعدادی بخش‌های فرعی است.
۲- بخش فرعی دانش فلسفه در حکم شاخه و ستون آند.
۳- بخش اصلی دانش فلسفه به منزلهٔ ریشه و اساس فلسفه است.

شاخه‌های دانش فلسفه، آن دسته از دانش‌های فلسفی هستند که قوانین بنیادی وجودشناسی و معرفت‌شناسی را به محدوده‌های خاصی منتقل می‌سازد و قوانین بنیادی آن محدوده از وجود را بیان می‌کنند.

گزینه ۳

۶۱

در جامعه‌شناسی بر اساس دوری و نزدیکی به علوم طبیعی، رویکردهای مختلفی شکل گرفته است. جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه‌شناسی تفسیری و جامعه‌شناسی اقتصادی سه رویکرد اصلی جامعه‌شناسی‌اند.

گزینه ۴

۶۲

روش‌های کیفی

گزینه ۴

۶۳

پیش‌بینی در علوم اجتماعی به دلیل آگاهانه و ارادی بودن کنش‌ها و سایر پدیده‌های اجتماعی و تنوع آن‌ها نسبت به علوم طبیعی پیچیده‌تر است.

گزینه ۲

۶۴

علوم اجتماعی نیز با شناخت پدیده‌های اجتماعی، به انسان‌ها امکان می‌دهند که آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی را پیش‌بینی کنند، البته به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌ها و سایر پدیده‌های اجتماعی و تنوع آن‌ها، پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.

گزینه ۳

۶۵

همه کسانی که از دانش عمومی برخوردارند، مشکلات را می‌شناسند و برای حل برخی از آن‌ها راهکارهایی پیشنهاد می‌دهند، اما افرادی که درباره این مسائل شناخت علمی دارند، از شناختی دقیق برخوردارند و می‌توانند برای آن‌ها راه‌حل‌های صحیحی پیدا کنند.

گزینه ۲

۶۶

در رویکرد تبیینی، پدیده‌های اجتماعی مانند پدیده‌های طبیعی و جامعه همانند طبیعت در نظر گرفته می‌شود؛ بنابراین روش مطالعه آن‌ها نیز یکسان انگاشته می‌شود. روش مطالعه جامعه، همان روشی است که در مطالعه طبیعت به کار گرفته می‌شود. همان‌طور که علوم طبیعی با شناخت نظم موجود در طبیعت، امکان پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل طبیعت را برای انسان‌ها فراهم می‌کند، جامعه‌شناسی نیز با شناخت نظم اجتماعی، به انسان‌ها قدرت پیش‌بینی، پیشگیری و کنترل اجتماعی را می‌دهد.

گزینه ۲

۶۷

جامعه‌شناسی خرد، کنش اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی خرد را بررسی و مطالعه می‌کند.

گزینه ۴

۶۸

جامعه‌شناسی خرد، کنش اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی خرد را بررسی و مطالعه می‌کند.

در تعارض میان دانش عمومی و دانش علمی، اعضای جامعه برای حل تعارض‌ها تلاش می‌کنند. حل تعارض‌ها گاه با دست برداشتن از بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخشی دیگر و گاه با طرح ایده‌های جدید انجام می‌شود.

- علوم عملی که شامل علوم انسانی و اجتماعی هستند، درباره هستی‌ها و موجوداتی بحث می‌کنند که با اراده و آگاهی انسان ایجاد می‌شوند.
- عقل عملی قوه‌ای است که باید‌ها و نباید‌ها و احکام ارزشی را می‌شناسد و درباره ارزش‌های فردی و اجتماعی داوری می‌کند.
- اندوخته اجتماعی شناخت بشری با عناوین شناخت عمومی، فهم عرفی یا عقل جمعی به کار می‌رود.
- انسان‌ها از نمادها برای انتقال معانی استفاده می‌کنند.

افراد با عمل کردن بر اساس ارزش و هنجار، موجب تداوم و استمرار آن‌ها می‌شوند.
 رعایت قوانین راهنمایی‌وراندگی در نیمه شب ← کنش اجتماعی
 ضروری شدن جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی ← انتقال ارزش و هنجار به افراد از طریق تعلیم و تربیت، تشویق و تنبیه

عضویت اعضا در بدن موجودات زنده و نظم آن‌ها تکوینی است، یعنی بر اساس آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آید و به همین دلیل با اراده اعضا تغییر نمی‌کند؛ ولی عضویت در جهان اجتماعی و نظم میان اعضای آن، با اراده و آگاهی انسان‌ها تعریف می‌شود و با قرارداد آن‌ها به وجود می‌آید.

شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد.

اگر کنش اجتماعی نباشد، هیچ هنجاری شکل نمی‌گیرد و هیچ‌یک از ارزش‌های اجتماعی مانند عدالت، امنیت و آزادی محقق نمی‌شوند.

- خانواده، امنیت، صلح و... حاصل کنش‌های اجتماعی انسان‌ها هستند.
- پدیده‌هایی که درون جهان اجتماعی قرار می‌گیرند، گستره جهان اجتماعی را می‌سازند.
- شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

برخی جهان اجتماعی را با موجودات زنده مقایسه کرده‌اند، مانند سعدی که می‌گوید: "بنی آدم اعضای یک پیکرند"

خانواده حاصل کنش اجتماعی و احترام به قانون یک کنش اجتماعی است.

- پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها در ارتباط با یکدیگر به وجود می‌آورند و از آنجا که افراد انسانی با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند، پدیده‌های اجتماعی معنادار هستند.

هم جهان اجتماعی و هم موجودات زنده دارای اعضای مختلفی هستند و این اعضا در ارتباط باهم از نوعی نظم برخوردارند. نحوهٔ تداوم باز تولید آن‌ها متفاوت است: جهان اجتماعی: انتقال فرهنگ - موجودات زنده: وراثت و تولیدمثل

تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و همچنین تنوع اراده و اختیار آن‌ها، سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.

در آغاز این دوره، هنوز بیشتر دانشمندان ایرانی به‌ضرورت، آثار خود را به عربی می‌نوشتند تا بتوانند در سرتاسر دنیای اسلام خوانندگان بیشتری پیدا کنند.

در گزینه ۱، واژه‌های "خرابم"، "سرابم"، "آبم" و "آفتابم" با یکدیگر سجع دارند. در این بیت واج‌آرایی مصوت "آ" به کار رفته است. آباد و خراب بودن و آتش و آب بودن و نیز هم شب و هم آفتاب بودن باهم تناقض دارند. همچنین شاعر در این بیت خود را به "دریا"، "سراب"، "آب"، "آتش"، "شب" و "آفتاب" تشبیه کرده است. به این ترتیب گزینه ۱ پاسخ پرسش است.

واژگان کهن متن این گزینه عبارت‌اند از: "شکال"، "دستور به معنای وزیر" و "بشولیده کردن". واژگان غیرفارسی متن عبارت‌اند از: "طبع، محضر"، "منظر"، "ندیم"، "انیس"، "مزید"، "قربت" و... ترکیب‌های متن عبارت‌اند از: "زیرک طبع"، "نیکومحضر"، "پسندیده محضر" و "مختصر شکل". بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: از واژگان کهن در این گزینه می‌توان به این موارد اشاره کرد: "روندگان"، "دریغ داشتن" و "شاطر". کلمات غیرفارسی متن عبارت است از: "متفق"، "سیاحت"، "شریک"، "راحت"، "مرافقت"، "موافقت"، "کرم"، "اخلاق"، "بدیع"، "مصاحبت"، "برکت" و... در این گزینه ترکیب سازی قابل‌توجهی به کار نرفته است.

گزینه ۲: واژگان کهن این گزینه عبارت‌اند از: "همی مالید"، "آستان" و "دریوزه". واژگان غیرفارسی عبارت‌اند از: "یا غفور"، "یا رحیم"، "ظلم و جهول"، "عابد"، "جزا"، "طاعت"، "بضاعت"، "طاعت و تجارت". در این گزینه ترکیب خاصی به کار نرفته است.

گزینه ۴: واژه "شتربان" و "خفتی" می‌تواند واژه کهن این متن باشد. واژگان غیرفارسی عبارت‌اند از: "حرم و حرامی". در این متن ترکیب قابل‌توجهی به کار نرفته است. به‌این‌ترتیب گزینه ۳ پاسخ پرسش است.

"شاهنامه ابومنصوری" حدود سال ۳۴۶ قمری (اواخر نیمه اول قرن چهارم) به دست عده‌ای از دانشوران خراسان نوشته شده موضوع این کتاب تاریخ گذشته ایران است.

پس از ورود اسلام به ایران، زبان فارسی، تحول تازه‌ای را پشت سر گذاشت و با بهره‌گیری از الفبای خط عربی به مرحله جدیدی گام نهاد که بدان "فارسی نو" یا "فارسی دری" گفته می‌شود. یکی از نتایج نفوذ اسلام در ایران، رواج تدریجی خط عربی بود. زبان فارسی با کنار گذاشتن برخی از صداها و الفبای آن را پذیرفت. پس از برافتادن ساسانیان، طاهریان نخستین دولت اسلامی ایران بودند. ادبیات فارسی دری هم به مفهوم واقعی خود، تقریباً هم‌زمان با این دولت پدید آمد. "دری" زبان درباری ساسانیان، زبان محاوره و مکاتبات مقامات دولتی بوده است. دری، نخستین صورت زبان ادبی فارسی نو در برابر نفوذ عناصر زبان عربی بود. فارسی دری، موجودیت خود را به سرسختی حفظ کرد و به تدریج، غنی گشت و زبان عمومی سراسر ایران شد. منطقه رواج فارسی دری، نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود. بنابراین تنها عبارت گزینه ۴ درست است.

یکی از ویژگی‌های شعر فارسی در قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم، سادگی فکر و روانی کلام آن است. شاعر می‌کوشد تا فکر و خیال خود را همان‌گونه که به خاطرش می‌رسد، بیان کند. شاعران این عصر، بیشتر به واقعیات بیرونی نظر داشتند و مفاهیم ذهنی آنان از قلمرو تعالیم کلی اخلاقی فراتر نمی‌رفت. آوردن ترکیب‌های تازه، استعاره‌های دلپذیر، تشبیهات گوناگون و به‌کارگیری انواع توصیف از خصیصه‌های دیگر شعر این دوره است. با توجه به ویژگی‌های شعر فارسی در قرن موردنظر، تنها بیت گزینه ۲ دارای این ویژگی‌ها است.

کتاب "اوستا"، که موبدان از حفظ می‌خواندند در زمان ساسانی به نگارش درآمد.

این بیت بیست و نه هجا دارد در نتیجه بیست و نه مصوت خواهد داشت:

کَ	ما	لِ	حُس	نِ	وُ	جو	دَت	بِ	وَصَف	راست	نَ	یا	یَد
مَ	گَر	هَ	ما	یِ	نِ	گو	یَد	چُ	نان	کِ	هَسْت	حِ	کا
												یَت	

زبان فارسی باستان در دوره هخامنشیان (۵۵۹ تا ۳۳۰ ق.م.) رایج بود. عبارت‌های گزینه‌های دیگر درست بیان شده‌اند.

آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار دینی زردشتی است. حتی رساله‌های کوچکی که معمولاً آن‌ها را در زمره آثار غیردینی به شمار می‌آورند، مانند "یادگاران زیران" نیز رنگ دینی دارند. آثار ادبی منثور و منظوم این زبان، از میان رفته است، ولی ترجمه عربی و فارسی بعضی از آن‌ها مانند "کلیله و دمنه" و "هزار و یک شب" در دست است که آن‌ها هم دچار تغییرات فراوان شده‌اند. شعر پهلوی نیز به وضعی مشابه دچار گردید. اشعار کمی به زبان پهلوی در دست است. بعضی از قطعات، بازمانده اشعار تعلیمی و اخلاقی‌اند. این قطعات شعری در میان اندرزنامه‌های منثور جای دارند؛ مانند منظومه "درخت آسوریک" و "یادگار زیران" که هر دو اصل پارتی دارند. به این ترتیب کلمه‌های آورده شده در گزینه "۳" جاهای خالی عبارت‌ها را به درستی کامل می‌کنند.

ملک الشعراء بهار مدیریت دو مجله "دانشکده و نوبهار" را بر عهده داشت. روزنامه صوراسرافیل با مدیریت میرزا جهانگیرخان صوراسرافیل و مجله بهار با مدیریت میرزا یوسف خان اعتصامی منتشر می‌شد.

در مصراع دوم "شیشه دلم از حجری" باید به این صورت باشد:

شی / شِ / ی / د / لَم / از / ح / ج / ری

وزن همه ابیات به جز بیت "ج" و "و" یکسان و به صورت "مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلن" می‌باشد اما وزن بیت‌های "ج" و "و" به صورت "مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فاعلاتن" است.

علامت هجایی بیت به این صورت است:

گو	ش	گ	رف	تن	ز	خل	ق	فا	ی	د	ای	نیست
-	U	U	-	-	U	-	U	-	U	U	-	-

قسمت‌های "ب" و "د" اشتباه هستند که در زیر اصلاح شده‌اند:

(ب) بیان مطالب سیاسی و اجتماعی تنها موضوع روزنامه‌ها در سال‌های اول مشروطه نبود و گاهی هم موضوعات علمی در آن‌ها مطرح می‌شد.

(د) پیش از انقلاب مشروطه نویسندگان ایرانی نوشتن رمان به مفهوم امروزی را از طریق ترجمه رمان‌های تاریخی غربی آغاز کردند نه پس‌از آن.

(قطعه)

فقط در هجای ششم مصراع اول، مصوت کوتاه باید بلند تلفظ شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

(۱) مستفعلٌ مستفعلٌ مستفعلٌ فع (مفعولٌ مفاعیلٌ مفاعیلٌ فعل)

(۲) ابدال: آمدن مفعولن به جای مستفعلٌ در رکن سوم هر دو مصراع بیت اول

(۴) واژه‌های "تیز، خیز و مریز و گریز" قافیه و "یز" حروف قافیه، "ز" آخرین حرف اصلی واژگان قافیه بر اساس قاعدهٔ ۲

وزن ابیات "ب" و "د" همان دولختی است:
بیت "ب":

گف	تم	خ	شا	ه	وا	ئی	کز	با	د	صب	ح	خی	زد
-	-	U	-	U	-	-	-	-	U	-	U	-	-

(تکرار دو بار مفعول فاعلاتن)

بیت "د":

تا	د	ل	من	بر	د	ای	قص	د	ج	فا	کر	د	ای
-	U	U	-	-	U	-	-	U	U	-	-	U	-

(تکرار دو بار مفتعلن فاعلن)

بیت "الف":

ش	را	ب	تل	خ	می	خا	هم	ک	مر	دف	کن	ب	ود	زو	رش
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-

(تکرار ۴ بار مفاعیلن)

بیت "ج":

بر	طر	ف	گل	ش	نم	گ	ذ	رف	تا	د	وق	ت	صبح
-	-	U	-	U	-	U	U	-	-	U	-	U	-

(مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن)

وزن این مصراع "فعولن فعولن فعولن فعل" است:

ک	را	نی	ن	دا	رد	ب	یا	با	ن	ما
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-

اما وزن سه گزینه دیگر "فعولن فعولن فعولن فعل" است:

م	را	گر	ز	وص	ل	ث	رن	گی	ب	را	ید
چ	دُر	پا	ش	گر	دد	ب	مع	نی	ز	با	نم
ز	با	غت	ب	جَز	بو	ئ	رن	گی	ن	بی	نم
U	-	-	U	-	-	U	-	-	U	-	-

وزن بیت گزینه ۲، مفتعلن فاعلات مفتعلن فع است که در آن "مفتعلن" دو بار تکرار شده است.

وزن سایر ابیات به شرح زیر است که هیچ کدام از پایه های آوایی آن ها تکراری نیست:

گزینه ۱: مفعول مفاعله مفاعیلن

گزینه ۳: فاعلاتن مفاعله فَعْلَن

گزینه ۴: مفعول مفاعله فعولن

در عصر افشار و زند به سبب آشفتگی های سیاسی و اجتماعی، علم و آموزش رونق دوران صفویان را نداشت در پی سقوط صفویه مراکز حوزه های علمیه بسته شدند. شعر در دوران زندیه تحول عظیمی یافت که به نهضت بازگشت ادبی معروف است. سایر گزینه باتوجه به جمله بندی صحیح خود به لحاظ محتوایی نادرست هستند.

محمد حسن خان اعتمادالسلطنه اگرچه تاریخ نویسی درباری بود. با آگاهی از روش و بینش تاریخ نگاری اروپایی گام های بلندی در تاریخ نویسی دوره قاجار برداشت. او در یکی از آثارش به نام صدرالتواریخ، امیرکبیر را ستایش می کند.

سفرنامه‌ها از نظر مطالعه تاریخ اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی دارای اهمیت بسیاری هستند و حاوی اطلاعات ارزشمندی درباره موضوعات اقتصادی مانند مالیات، گمرک، راه‌ها، مسائل اجتماعی از قبیل آداب‌ورسوم، پوشاک، تغذیه و مباحث فرهنگی، دینی، هنری و معماری هستند.

مناسبات سیاسی و اقتصادی ایران با جهان خارج در دوران افشاریه و زندیه به علت درگیری‌های داخلی و بی‌ثباتی سیاسی نسبت به عصر صفوی کاهش چشمگیری یافت.

وی مؤسس اولین دارالترجمه در ایران است که پس از دارالفنون تأسیس گردید و سبب گسترش ترجمه آثار گوناگون به زبان فارسی گردید.

نادر پس از اینکه به سلطنت رسید، برای حل مشکلات سیاسی و مذهبی، به‌ویژه رفع اختلافات مذهبی با عثمانی، بسیار تلاش کرد.

روسو نیز بر اهمیت انتخابات تأکید می‌کرد و تشکیل حکومت را حاصل قراردادی اجتماعی می‌دانست.

سازمان اداری و دیوانی ایران در عصر افشاریه و زندیه تا حدودی به سبب حاکمیت عناصر ایلی، غلبه تفکر نظامی‌گری، بی‌ثباتی سیاسی و کوتاه بودن دوران استقرار سلسله‌های مذکور، اعتبار و قوت سابق را نداشت.

در دوره صفویه، تمایل و علاقه اروپاییان برای مسافرت به کشور ما و شناخت تاریخ و فرهنگ آن دوچندان شد. در آن زمان، نویسندگان و محققان اروپایی به‌واسطه نوشته‌های هرودت و سایر مورخان یونانی و رومی عهد باستان، اخبار و آگاهی قابل‌توجهی درباره سلسله‌ها و شاهان ایران در دوره باستان در اختیار داشتند. به همین دلیل برخی از جهانگردان اروپایی که در دوران فرمانروایی صفویان به ایران آمدند، با کنجکاو زیاد در جستجوی بناها و آثار تاریخی در دوره هخامنشیان به‌خصوص در فارس بودند.

گزینه ۱

۱۱۲

مهم‌ترین تحولی که زرتشت در نظام اجتماعی پدید آورد نزدیک‌شدن طبقات اجتماعی در کنار یکدیگر بود و همین‌طور برجسته شدن نظام تولید اقتصادی در آرای وی اهمیت دارد.

گزینه ۲

۱۱۳

خوانده‌شدن خط میخی از عوامل ایجاد علاقه در اروپاییان به فعالیت‌های باستان‌شناسی در ایران شد.

گزینه ۳

۱۱۴

سورنا از سرداران سپاه اشکانیان بود و سواره‌نظامان دارای سلاح سنگین تشکیل دادند.

گزینه ۱

۱۱۵

پاسخ و تحلیل:

ضرب سکه طلا در انحصار شاهان بود و شهرها (ساتراپ‌ها) با اجازه پادشاه می‌توانستند سکه نقره ضرب کنند. نظام پولی که داریوش هخامنشی ایجاد کرد، معیاری برای ارزش‌گذاری کالاها و خدمات در نواحی مختلف پادشاهی هخامنشی شد و عامل مهمی در بسط و گسترش تجارت داخلی و خارجی بود. در گزینه ۲ اشاره به اینکه تابع قانون خاصی نبود نادرست است، بلکه سکه‌ها وزن و عیار مشخصی داشتند. در گزینه ۳ به جای سکه طلا باید نقره ثبت می‌گردید تا درست می‌شد. و همین‌طور گزینه ۴ هم به این دلیل نادرست است.

گزینه ۱

۱۱۶

نظام سیاسی-اداری که داریوش یکم ایجاد کرد، موجب وحدت بیشتر قلمرو هخامنشیان شد و حکومتی متمرکز و نیرومند پدید آمد.

گزینه ۳

۱۱۷

نظام پولی داریوش سبب مشخص گردیدن ملاک مشخصی برای ارزش‌گذاری کالاها و خدمات گردید.

گزینه ۴

۱۱۸

با گسترش شهرها، مخصوصاً در دوره ساسانیان، بخشی از خانواده‌های روستایی به شهر مهاجرت کردند و در پیشه‌های گوناگون اشتغال یافتند. بدین گونه خانواده بزرگ با املاک و دارایی‌های مشترک، به تدریج به خانواده‌های کوچک‌تر با اموال مستقل تجزیه شد.

گزینه ۴

۱۱۹

تاخت‌وتازهای سومری‌ها و اکدی‌ها سبب شد که حاکمان کوچک و مستقل ایلامی در حدود ۲۶۰۰ ق.م. با یکدیگر متحد شوند و پادشاهی ایلام را تأسیس کنند.

گزینه ۱

۱۲۰

تنها موارد "ب" و "ج" صحیح هستند.

بررسی سایر موارد:

"الف": در سپاه اشکانی، پیاده‌نظام، نقش چندانی نداشت.

"د": با به قدرت رسیدن خاندان ساسانی، سپاه دائمی و مجهزی به وجود آمد.

"ه": یکی دیگر از اقدام‌های داریوش بزرگ، تأسیس نیروی دریایی بود.

گزینه ۳

۱۲۱

در ایران، اصلاحات ارضی در سه مرحله با سلب مالکیت مالکان بزرگ و واگذاری زمین به دهقانان خرده‌پا انجام گرفت؛ اما به سبب تقسیم نادرست زمین، حمایت نکردن دولت از کشاورزان، توجه به صنایع مونتاژ و واردات کالا از کشورهای خارجی، مهاجرت از روستاها به شهرها صورت گرفت.

گزینه ۴

۱۲۲

روندی اقتصادی- اجتماعی است که طی آن شیوه‌های زندگی، رفتار و عملکردها، ارزش‌ها و مظاهر شهری در روستاها و بین روستائینان رواج می‌یابد.

گزینه ۲

۱۲۳

سرآغاز مطالعه و شناخت یک سکونتگاه روستایی و شهری، مقر (مکان و جایگاه) و موقعیت آن است.

گزینه ۲

۱۲۴

جهان‌شهر همان مادرشهرهایی هستند که به واسطه نقشی که در اقتصاد و تجارت جهانی دارای حوزه نفوذ بالایی هستند.

پاسخ سؤال ۱۲۵

گزینه ۱

۱۲۵

چین و هند (۰/۲۵)

گزینه ۱

۱۲۶

منظور از موقعیت یک شهر یا روستا، وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده‌های پیرامون خود و همچنین جایگاه آن در سطح ناحیه است.

گزینه ۳

۱۲۷

در انتخاب مکان برای استقرار و سکونت جمعیت، عوامل طبیعی بیشترین نقش را داشته‌اند و البته عوامل دیگری مانند عوامل سیاسی و تصمیمات حکومتی، دسترسی به راه‌های تجاری و عوامل دفاعی و نظامی نیز می‌توانند در پدید آمدن یک سکونتگاه در مکان خاص نقش داشته باشند.

گزینه ۳

۱۲۸

در کشور ایران دسترسی به آب، قلعه‌های دفاعی، بازارهای محلی و قرار گرفتن در تقاطع راه‌ها از مهم‌ترین عوامل شکل‌گیری هسته اولیه روستاها و شهرها بوده است.

گزینه ۱

۱۲۹

برخی معتقدند کلان‌شهر ترجمه و معادل واژه مگاسیتی Megacity است و به شهرهای بالای ۱۰ میلیون نفر گفته می‌شود.

گزینه ۱

۱۳۰

موقعیت یک شهر یا روستا در ادامه حیات و گسترش آن سکونتگاه یا حتی نابودی و زوال آن نقش مهمی ایفا می‌کند. برای مثال دسترسی یک شهر به دریا یا شبکه ارتباطی خط آهن در یک منطقه.

گزینه ۱

۱۳۱

شهرهای اصفهان و اراک نقش صنعتی دارند. شهرهای مقدس مشهد و قم نقش زیارتی دارند. تهران نیز نقش سیاسی-اداری دارد.

گزینه ۱

۱۳۲

مهاجرت روستاییان به شهرها از مهم‌ترین مهاجرت‌ها در دهه‌های اخیر به شمار می‌رود.

گزینه ۳

۱۳۳

جمعیت کره زمین از لحاظ نسبت جنسی جز در زمان‌های خاص، تفاوت چندانی ندارد؛ اما در طول زمان، نسبت سنی در کشورها دچار تغییراتی می‌شود.

گزینه ۴

۱۳۴

از عوامل انسانی مؤثر بر پراکندگی جمعیت می‌توان به حمل‌ونقل و ارتباطات، سرمایه‌گذاری دولت‌ها و سرمایه و فناوری اشاره کرد.

گزینه ۴

۱۳۵

در دوره صفویه، افشاریه، زندیه و قاجاریه عناصر اصلی تقسیمات کشوری به ترتیب عبارت بودند از: ایالت، ولایت، بلوک، قصبه.

گزینه ۳

۱۳۶

بر اساس گزارش سال ۹۵ مرکز آمار ایران شهر دارای مصوبه هیئت‌دولت و شهرداری است که سیمای متفاوتی دارد.

مجموعه فعالیت‌هایی که به تغییر شکل فیزیکی یا شیمیایی مواد مختلف اولیه و تبدیل آن‌ها به محصولات جدید منجر می‌شود و محرک اصلی رشد کشورها موفقیت و نوآوری است. بخش صنعت پوشش‌دهنده بخش زیادی از صادرات غیرنفتی است.

در ایران شهرهای دارای بیش از ۱ میلیون نفر جمعیت کلان‌شهر گفته می‌شود که شامل ۸ کلان‌شهر است.

آب‌وهوا از عوامل طبیعی تأثیرگذار بر پراکندگی جمعیت است.

مهم‌ترین فعالیت‌ها در بخش کشاورزی عبارت‌اند از: زراعت، باغداری و دامداری

